АҚЛ-ИДРОК ТАНТАНА ҚИЛАДИ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 215 (2248). | 28 октябрь, якшанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИ ЎН ОЙЛИК ПЛАННИ БАЖАРДИ

Ўзбекистон корхоналарининг коллективлари Октябрь олди социалистик мусобақасида янги меҳнат ғалабасига эришдилар. Республика саноати ялпи маҳсулот чиқариш ва кўпгина энг муҳим буюмлар ишлаб чиқариш ўн ойлик планини 1962 йил 25 октябрда, муддатидан олти кун илгари бажарди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулотнинг таннархини камайтириш юзасидан берилган топшириқлар ошириб бажарилди.

Илғор тажриба ва прогрессив технологиянинг ишлаб чиқаришда кенг жорий қилиниши ва рационализаторларнинг ишлаб чиқариш қувватлари ҳамда моддий ресурслардан яхшироқ фойдаланиш йўлидаги ҳаракатида кўп ишчилар, инженерлар ва техникларнинг қатнашганлиги планнинг муддатидан илгари бажарилишига ёрдам берди.

Ўзбекистон саноатининг ходимлари етти йилликнинг тўртинчи йили — 1962 йил планини муддатидан илгари бажариш учун курашни кучайтириб юбордилар. (ЎзТАГ).

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ У ТАН ТЕЛЕГРАММАСИГА ЖАВОБИ

Ҳурматли жаноб Тан,

Сизнинг 25 октябрда юборган телеграммангизни олдим ва у билан танишиб чиқдим. Тинчликни сақлаш учун ташвишланаётганлигингизни тушуниб турибман ва Сизнинг ҳарбий конфликтнинг олдини олишга қаратилган ҳаракатларингизга юксак баҳо бераман. Дарҳақиқат, Куба остоналарида бирор конфликт келиб чиқадиган бўлса, — бундай конфликт АҚШнинг қароқчилик тадбирлари натижасида муқаррар рўй бериши мумкин, — бу ҳол Қўшма Штатларнинг агрессив ҳаракатлари натижасида ҳозир жаҳонда вужудга келган танглик ҳолатни музокаралар асосида бартараф этиш мақсадида алоқаларни йўлга қўйиш соҳасидаги ҳаракатларни, шубҳасиз, жиддий суратда мушкуллаштириб юборган бўлур эди. Шу сабабли биз Сизнинг таклифингизни қабул қиламиз ва Куба остоналарида турган, лекин Америка ҳарбий кемаларининг қароқчилик ҳаракатлари зонасига ҳали кирмаган совет кемалари капитанларига, Сиз тавсия қилгандек, йўл тўсиладиган райондан четда туриш тўғрисида кўрсатма бердик.

Аммо кемаларни очиқ денгизда ҳаракатсиз ҳолда тутишимиз фақат муваққат бир чора эканлигини ва бу муддатнинг узоқ давом этиши асло мумкин эмаслигини иккинчи томон тушуниб олади, деган умид билан шундай буйруқ бердик.

Зўр ҳаракатларингиз учун Сизга миннатдорчилик изҳор қиламан ва олижаноб меҳнатингизда муваффақиятлар тилайман. Сизнинг бутун дунёда тинчликни таъминлаш соҳасидаги ҳаракатларингизни ҳамиша англаб, қўллаб-қувватлаймиз.

Совет ҳукумати халқаро ташкилот бўлмиш Бирлашган Миллатлар Ташкилотини мустаҳкамлашга доим интилиб келди ва интилмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти рўй берадиган конфликтларни уруш йўли билан эмас, балки музокаралар йўли билан бартараф қилиш мақсадида жаҳондаги барча мамлакатлар учун, улардаги социал-сиёсий тузумнинг қандай бўлишидан қатъий назар, форумдир.

Ҳурмат билан

Н. ХРУШЧЕВ.

1962 йил, 26 октябрь.

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИ Ж. КЕННЕДИГА

КОПИЯСИ БМТ БОШ СЕКРЕТАРИ ВАЗИФАСИНИ ИЖРО ЭТУВЧИ У ТАНГА

Ҳурматли жаноб президент,

Кемаларимизнинг тўқнашувига йўл қўймаслик чораларини кўриш ва шу билан тузатиб бўлмайдиган машъум оқибатларнинг олдини олиш тўғрисида Сизнинг Тан жанобларига юборган жавобингиз билан танишиб чиқиб, ғоят мамнун бўлдим. Сизнинг оқилона қўйган ана шу қадамингиз тинчликни сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилаётганлигингизга ишончимни оширади, мен буни мамнуният билан қайд қиламан.

Мен илгари айтиб ўтганимдек, бизнинг халқимиз, бизнинг ҳукуматимиз ва Министрлар Советининг Раиси сифатида шахсан мен мамлакатимизнинг ривожланиши, иқтисодий мусобақада, маданият, санъатни юксалтиришда, халқнинг фаровонлигини оширишда жаҳондаги барча халқлар ўртасида муносиб ўрин олиши тўғрисидагина ғамхўрлик қилмоқдамиз. Бу — мусобақанинг энг олижаноб ва энг зарур соҳасидир. Бу мусобақада ғолиб чиққан томон ҳам, енгилган томон ҳам фақат манфаат кўради, чунки, бу — тинчлик ва инсоннинг яшаши ҳамда ҳузур-ҳаловатини таъминлайдиган воситаларни кўпайтириш демакдир.

Сиз ўз баёнотингизда энг асосий мақсад кемаларимизнинг тўқнашувига ва бинобарин тангликнинг чуқурлашувига йўл қўймаслик юзасидан бамаслаҳат бир фикрга келиш ва тегишли чоралар кўришдангина иборат бўлмаслигини ёқлаб чиққансиз. Тангликнинг кескинлашуви шундай тўқнашув натижасида ҳарбий конфликт оловини ёқиши мумкин, шундан кейин эса ҳар қандай музокаралар ортиқча бўлиб қолади, чунки бошқа кучлар, бошқа қонунлар — уруш қонунлари амал қила бошлайди, бу чора фақат биринчи қадамдир, деган фикрингизга қўшиламан. Энг асосий масала шуки, давлатлар ўртасида, халқлар ўртасида тинч ҳолатни нормаллаштириш ва стабиллаштириш керак.

АҚШнинг хавфсизлиги тўғрисида ташвишланаётганлигингизни тушуниб турибман, президент жаноблари, чунки бу президентнинг биринчи бурчидир. Аммо бу масалалар бизни ҳам ҳаяжонлантирмоқда, худди ана шундай бурчлар СССР Министрлар Советининг Раиси сифатида менинг зиммамга ҳам юкланган. Кубанинг мудофаа қобилиятини, фақат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш мақсадида унга қурол-яроғлар билан ёрдам берганлигимиз сизни ташвишга солибди. Куба ҳар қандай қуролга эга бўлганида ҳам сиз билан тенглашолмайди, чунки хусусан ҳозирги замон қирғин воситаларини эътиборга олганда, икки ўртада жуда катта тафовут бор. Бизнинг мақсадимиз Кубага ёрдам беришдан иборат бўлди ва ҳозирда ҳам шундай. Кубанинг тинч яшай олишини ҳамда унинг халқи истаганича ривожлана олишини кўзда тутган ниятларимизнинг инсонпарварлик ниятлари эканлигига ҳеч ким шубҳа қилолмайди.

Сиз ўз мамлакатингизнинг хатарсиз бўлишини истайсиз, бу тушунарлидир. Аммо Куба ҳам худди шуни истайди; барча мамлакатлар хатарсиз бўлишни хоҳлайдилар. Лекин сизнинг Совет Иттифоқини ҳарбий базалар билан ўраб олишдан, иттифоқчиларимизни ҳам ҳарбий базалар билан ўраб олишдан, мамлакатимизнинг теварагида ҳарбий базаларни жойлаштиришдан, бу базаларда ўзингизнинг ракета қуролларингизни жойлаштиришдан иборат ҳаракатларингизга биз, Совет Иттифоқи, бизнинг ҳукуматимиз қандай баҳо бериши мумкин. Бу сир эмас. Американинг масъул арбоблари бу тўғрида дангал гапирмоқдалар. Сизнинг ракеталарингиз Англияда жойлаштирилган, Италияда жойлаштирилган ва улар бизга қарши қаратилган. Сиз ўз ракеталарингизни Туркияда жойлаштиргансиз.

Куба сизни ташвишга солмоқда. Куба Америка Қўшма Штатларининг денгиз соҳилларидан 90 миля масофада турганн учун АҚШни ташвишга солади, демоқдасиз. Аммо Туркия биз билан ёнма-ён турибди-ку, икки томоннинг соқчилари ўта туриб, бир-бирларини кўрадилар. Сиз бўлсангиз, ўз мамлакатимизнинг хатарсиз бўлишини ва сиз ҳужум қуроли деб атаган қуролнинг йўқ этилишини талаб қилиш ҳуқуқига эгамиз, деб ҳисоблайсиз, бизнинг ҳам шундай ҳуқуққа эга эканлигимизни тан олмаяпсиз.

Сиз ҳужум қуроли деб атаган вайронгарчилик келтирувчи ракета қуролини Туркияда, бизга жуда яқин ерда жойлаштириб қўйгансиз. Модомики шундай экан, ҳарбий жиҳатдан имкониятларимизни тенг имкониятлар деб эътироф этиш буюк давлатларимиз ўртасидаги ана шундай нотенг муносабатларга хилоф бўлиб тушмайдими? Бу ҳаракатлар бир-бирига сира ёпишмайди.

Президент жаноблари, вакилларимиз бир-бирлари билан учрашиб, афтидан, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретари вазифасини ижро этувчи Тан жаноблари воситачилигида музокараларни бошлаб юборсинлар, деган фикрга рози бўлганлигингиз маъқул гап. Бинобарин, Тан жаноблари воситачилик ролини қандайдир даражада ўз зиммасига олади ва биз ҳам Тан жаноблари, агар ана шу конфликтга тортилган ҳар бир томон яхши ният билан иш кўрганида, бу масъулиятли вазифани уддалай олади, деб ҳисоблаймиз, албатта.

Менинг фикримча, конфликтни тез бартараф қилиш ва аҳволни нормаллаштириш мумкин. Шундай қилганда одамлар жавобгарликни зиммасига олган давлат арбоблари ақл-идрокли бўлиб, ўз зиммаларидаги жавобгарликни англамоқдалар, мураккаб масалаларни ҳал этиш маҳоратига эгадирлар ва ишни ҳарбий ҳалокатгача олиб бормайдилар, деб ҳисоблаб, эркин нафас олган бўлур эдилар.

Шунинг учун ҳам мен бундай таклиф киритаман: сиз ҳужум воситалари деб ҳисоблаётган воситаларни Кубадан олиб чиқиб кетишга розимиз. Буни амалга оширишга ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотида шу мажбуриятимиз тўғрисида айтишга розимиз. Сизнинг вакилларингиз ҳам Совет давлатининг бесарамжон бўлаётганлиги ва ташвишланаётганлигини эътиборга олиб, АҚШ ўзининг худди шундай воситаларини Туркиядан олиб чиқиб кетади, деб айтсинлар. Бу тадбирни амалга ошириш мақсадида сиз учун ва биз учун қандай муддат кераклигини бамаслаҳат келишиб олайлик. Шундан кейин Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг ишончли шахслари олинган мажбуриятлар қандай бажарилганлигини ўз жойида назорат қила олур эдилар. Бу вакилларнинг Кубага ва Туркияга бориб, ҳар бир томон ўз зиммасига олган ана шу мажбуриятларни қандай бажараётганлигини текшириши учун Куба ҳукумати ва Туркия ҳукуматининг рухсати бўлиши зарур, албатта. Афтидан, бу вакилларнинг Хавфсизлик Кенгашининг ҳам, сиз билан бизнинг, — АҚШ билан Совет Иттифоқининг, шунингдек Туркия билан Кубанинг ҳам ишончига сазовор бўлиши кўнгилдагидек бўлур эди. Манфаатдор ҳамма томонларнинг ишончи ва ҳурматига сазовор бўладиган бундай кишиларни танлаб олиш қийин бўлмаса керак, деб ўйлайман.

Биз шу мажбуриятни ўз зиммамизга олганимиздан кейин Куба ва Туркия халқларининг қаноат ҳосил қилишлари ва умидвор бўлишлари учун ҳамда уларнинг ўз хавфсизлигига ишончини ошириш учун Хавфсизлик Кенгашида шундай деб баёнот берамиз: Совет ҳукумати Туркия чегараларининг даҳлсизлигини ва суверенитетини ҳурмат қилиш, унинг ички ишларига аралашмаслик, Туркияга бостириб кирмаслик, бундай бостириб кириш учун плацдарм сифатида ўз территориясини бермаслик тўғрисида, шунингдек Туркияга қарши агрессияни Совет Иттифоқи территориясидан, шунингдек Туркия билан қўшни бўлган бошқа давлатлар территориясидан амалга оширмоқчи бўлганларни тийиб қўйиш тўғрисида тантанали ваъда беради.

Америка ҳукумати ҳам Хавфсизлик Кенгашида Кубага нисбатан худди шундай баёнот беради. Америка ҳукумати АҚШ Куба чегараларининг даҳлсизлигини, унинг суверенитетлигини ҳурмат қиламиз, унинг ички ишларига аралашмаслик, Кубага бостириб кирмаслик ва Кубага бостириб кириш плацдарми сифатида ўз территориямизни бермаслик мажбуриятини оламиз, шунингдек Кубага қарши агрессияни АҚШ территориясидан, шунингдек Кубага қўшни бўлган бошқа давлатлар территориясидан туриб амалга оширмоқчи бўлганларни тийиб қўямиз, деб айтади.

Бунинг учун албатта сиз билан гаплашиб олишимиз ва қандайдир муддат белгилашимиз керак бўлур эди. Қандай муддат белгилаш тўғрисида бамаслаҳат келишиб олайлик, лекин бу муддатни узоққа чўзмайлик, бу муддат 2—3 ҳафта бўлсин, бир ойдан узоққа чўзилмасин.

Кубада бўлган ва сиз, бизни ташвишга солмоқда, деб айтган воситалар совет офицерлари қўлидадир. Шу сабабли бу воситалардан Америка Қўшма Штатларининг зарарига бирор тасодиф билан фойдаланилиши мумкин эмас. Бу воситалар Куба ҳукуматининг илтимосига кўра ва фақат мудофаа мақсадларидагина Кубада жойлаштирилган. Бинобарин, Куба тупроғига бостириб кирилмас экан ёки Совет Иттифоқига ёхуд бошқа иттифоқчиларимизга ҳужум қилинмас экан, бу воситалар албатта, ҳеч кимга таҳдид қилмайди ва бундан буён ҳам таҳдид қилмайди. Бу воситалар ҳужум қилиш мақсадларини кўзда тутмайди-ку, ахир.

Президент жаноблари, агар сиз менинг таклифимга рози бўлсангиз, бу ҳолда биз ўз вакилларимизни Нью-Йоркка, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига юборган ва тезроқ бамаслаҳат бир фикрга келиш учун уларга батафсил йўл-йўриқлар кўрсатган бўлур эдик. Агар сиз ҳам ўз кишиларингизни ажратиб, уларга тегишли йўл-йўриқлар берсангиз, у ҳолда масалани тезроқ ҳал этиш мумкин бўлур эди.

Менинг буни истаётганлигимга сабаб нима? Сабаб шуки, ҳозирги вақтда бутун жаҳон ҳаяжонга тушиб қолган ва биздан оқилона иш кўришни кутмоқда. Бир битимга келганлигимизни, рўй берган конфликт таг-томири билан тугатилганлигини эълон қилсак, барча халқлар учун жуда катта қувончли бўлур эди. Мен ана шу битимнинг аҳамияти катта деб ҳисоблайман, чунки бу битим яхши ташаббус бўлиб хизмат қила олур ва жумладан, ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисида битимга келишни енгиллаштирган бўлур эди. Бир масалани иккинчи бир масала билан боғламай, синовлар тўғрисидаги масалани айни бир вақтда ҳал этиш мумкин бўлур эди, чунки бу масалалар ҳар хил масалалардир. Аммо кишиларга яхши совға тақдим этиш, уларни ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисида бир битимга келинганлиги ва шундай қилиб атмосфера бундан буён заҳарланмаслиги тўғрисидаги хушхабар билан қувонтириш учун ҳар иккала масала юзасидан бамаслаҳат бир фикрга келиш муҳимдир. Бу масалада сизнинг ҳам, бизнинг ҳам тутган позицияларимиз бир-бирига жуда яқин.

Буларнинг ҳаммаси, сиз билан биз фикрлашаётган бошқа низоли масалалар юзасидан ҳам ўзаро мақбул битимларга келиш учун яхши мадад бўлиши мумкин. Бу масалалар ҳали ҳал этилганича йўқ, аммо уларни тезликда ҳал этиш лозим. Бу масалаларнинг ҳал этилиши халқаро вазиятни соғломлаштирган бўлур эди. Биз бунга тайёрмиз.

Менинг таклифларим, президент жаноблари, шулардан иборат.

Сизга ҳурмат билан

Н. ХРУШЧЕВ.

1962 йил, 27 октябрь.

БМТ БОШ СЕКРЕТАРИ ВАЗИФАСИНИ ИЖРО ЭТУВЧИ У ТАНГА

Ҳурматли жаноб Тан,

АҚШ ҳукуматининг Кубага ва Совет Иттифоқига нисбатан қароқчиларча қилган ҳаракатлари натижасида вужудга келган хатарли аҳволни тугатиш юзасидан манфаатдор мамлакатлар билан олиб бориладиган музокараларда ўз вазифангизни бажаришингизни енгиллаштирмоқ учун Совет ҳукумати таклифларни илгари сурди. Бизнинг фикримизча, бу таклифлар рўй берган конфликтни бартараф қилмоқ учун асос бўла олади. Совет ҳукуматининг мазкур таклифлари АҚШ президенти Кеннедига ва бу таклифларнинг копияси Сизга юборилди.

Ҳурмат билан

Н. ХРУШЧЕВ.

1962 йил, 27 октябрь.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. ХРУШЧЕВГА

Кечаги мактубимга ва Хавфсизлик Кенгашидаги гапларимга қўшимча равишда Сиз жаноб олийларининг эътиборини шу нарсага жалб этмоқчи бўламанки, Кубага қараб йўлга чиққан совет кемалари Қўшма Штатлар томонидан ўрнатилган карантинга дуч келиши ва денгизда совет кемалари билан Қўшма Штатларнинг кемалари ўртасида тўқнашув рўй бериши эҳтимоли борлиги ва бу ҳол аҳволни мушкуллаштириб юбориши мумкин эканлигидан ғоят ташвишланмоқдаман. Мен бундай тўқнашув ва бунинг натижасида аҳволнинг мушкуллашуви масалани тинч ҳал этиш тўғрисидаги музокараларга муқаддима сифатида тақдим этган таклифларимнинг муҳокама қилинишига имкон бермаган бўлур эди, деб айниқса ташвишланмоқдаман. Бундай шароитда Сиз жаноб олийлари Кубага қараб йўлга чиққан совет кемаларига тўсиладиган райондан чекланган вақт мобайнидагина четда туриш тўғрисида йўл-йўриқ кўрсата олурсиз, деб астойдил умид қиламан, токи проблемани Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставига мувофиқ тинч ҳал этиш имконини берадиган битимнинг турли вариантларини муҳокама қилиш мумкин бўлсин.

Сиз жаноб олийлари шундай йўл-йўриқ берганингизда Қўшма Штатларнинг маъмурлари бирор номақбул низонинг келиб чиқиш эҳтимолини минимум даражагача камайтириш учун худди шу давр мобайнида ўз кемалари билан совет кемалари ўртасида бевосита тўқнашувларга йўл қўймайдиган чоралар кўришларига ишонаман.

Сиз жаноб олийларининг шу мурожаат асосида кўрган тадбирларингиз ҳақида менга хабар берилганида, мен номақбул низо рўй беришининг ҳар қандай эҳтимолига йўл қўймаслик учун ҳамкорлик қилишингиз ҳақида ваъдангизни олганлигимни президент Кеннедига маълум қила олур эдим.

Айни вақтда президент Кеннедига мурожаат юбордим.

У ТАН,

БМТ бош секретари вазифасини ижро этувчи.

1962 йил, 25 октябрь.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов республикада меҳмон бўлиб турган Югославия Халқ ёшлари Марказий Комитетининг раиси Томислав Бадовинац бошчилигидаги Югославия ёшлари делегациясини 27 октябрда қабул қилди. Бўлиб ўтган дўстона суҳбатда делегациянинг мамлакат бўйлаб сафарида ҳамроҳ бўлиб юрган СССР Ёшлар ташкилотлари Комитетининг раиси П. Н. Решетов ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Иброҳимов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ТЕЛЕГРАФ ЛЕНТАСИДАН

Совет Иттифоқи Министрлар Совети Раиси Никита ХРУШЧЕВ жаноб олийларига

МОСКВА.

Менинг кечаги мурожаатимга умид бағишловчи жавоб берганлигингиз учун Сиз Жаноб олийларидан жуда миннатдорман. Элчи Зорин билан суҳбатларни эртага бошлайман, деб умид қиламан ва бу суҳбатларнинг натижаси манфаатдор томонларнинг ҳаммаси учун қониқарли бўлиб чиқишига ва тинчлик иши учун фойда келтиришига ишонаман.

У ТАН,

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретарининг вазифасини бажарувчи.

1962 йил, 25 октябрь.

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ БЛОКАДАГА ҚАРШИ

ҚОҲИРА, 25 октябрь. (ТАСС). Бу ерда Бирлашган Араб Республикаси президентлик кенгашининг Носир раислигида мажлиси бўлиб ўтди. Бу мажлисда халқаро аҳвол ва, жумладан, Қўшма Штатлар Кубага қарши блокада эълон қилганлиги натижасида вужудга келган вазият муҳокама қилинди. Мажлис тамом бўлганидан кейин кенгаш аъзоси Али Сабри матбуот вакиллари билан суҳбатда, Бирлашган Араб Республикаси Кубанинг блокада қилинишини маъқулламайди ва ҳар қандай мамлакатда чет эл ҳарбий базалари вужудга келтирилишига қарши эътироз билдиради, деди.

Бирлашган Араб Республикаси, деди Али Сабри, тангликни ҳал қилмоқ учун АҚШ, СССР ва Куба ўртасида бевосита музокаралар олиб борилишини талаб қилади. Бизнинг делегациямиз бу хусусдаги резолюция лойиҳасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тақдим этади, — деди у.

„ВИННИЦА“ ГАВАНАГА ЕТИБ БОРДИ

ГАВАНА, 27 октябрь. (ТАСС). Ҳали тонг ёришмаганига қарамасдан, порт қирғоғига Куба пойтахтининг юзларча аҳолиси тўпланди. Портга кираверишда кеманинг силуэти кўринганида «Яшасин Совет Иттифоқи!», «Яшасин совет денгизчилари!» деган ҳайқириқлар эрталабки жимжитликни бузиб юборди. Америка блокадасига қарамасдан, Кубага нефть маҳсулотлари олиб келган «Винница» совет танкерини Гавана аҳолиси кеча эрталаб шу тарзда кутиб олди.

Биз ўз рейсимизни Улуғ Октябрь революциясининг 45 йиллигига бағишлаган эдик, дейди танкер капитани П. Ф. Романов. 9 баллик штормга қарамасдан, биз юкни эрксевар Кубага ўз вақтида етказиб бердик.

Гаванага етиб келишимиздан икки кун илгари, — дейди капитан, — биз америка авианосига дуч келдик. Унда кўпгина самолётлар ва вертолетлар бор эди. Вертолетлардан бири кемамиз устида бир неча марта айланиб ўтди, суратга олди ва учиб кетди. Унинг ўрнига самолётлар учиб келиб, улар бир неча соат давомида кечасию кундузи бизнинг атрофимизда қузғундек учиб юрди. Совет денгизчилари Ватан олдидаги ва кубалик дўстлар олдидаги ўз бурчларини осойишталик ва жасорат билан бажардилар.

ЛОРД РАССЕЛНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 26 октябрь. (ТАСС). Лорд Бертран Рассел кеча кечқурун баёнот эълон қилди (бу баёнотни Расселнинг секретари ТАССнинг Лондон бўлимига телефон орқали ўқиб берди). Баёнотда бундай дейилади:

«Ядро қирғини келтирадиган урушнинг олдини олишда бош министр Хрушчев шахсан катта хизмат қилди. У ғоят жиддий танглик шароитида зўр матонат билан ҳаракат қилди ва ўзининг менга юборган мактубидаги ваъдаларининг ҳарфига батамом амал қилди. У шошма-шошарлик билан ҳеч бир иш қилмасликка, можаро хавфини туғдириши мумкин бўлган ҳеч бир ҳаракат қилмасликка ваъда берган эди...»

Бертран Расселнинг баёнотида бундай дейилади: «Жаноб Хрушчевнинг ғоят катта чидам билан иш қилганлиги президент Кеннедини унинг низоли масалаларни юксак даражада учрашиб муҳокама қилиш тўғрисидаги таклифини қабул этишга мажбур қилади. Блокада халқаро ҳуқуқ қоидаларини бузишнинг ўзидир. Блокада қонунга хилофдир, ахлоқ қоидаларига хилофдир.

Жаноб Хрушчевнинг учрашиш ва можаро манбаларини муҳокама қилиш тўғрисидаги таклифини ҳар бир ақли расо киши қувватлаши лозим».

У ТАННИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 26 октябрь. (ТАСС). БМТ бош секретари вазифасини бажарувчи У Тан 26 октябрда Қўшма Штатлар, Совет Иттифоқи ва Куба вакиллари билан махфий музокаралар бошлашини кеча эълон қилди.

Хавфсизлик Кенгаши ана шу музокаралар вақтида ўз мажлисларини тўхтатиб туришга рози бўлди. Хавфсизлик Кенгашининг мажлиси маҳаллий вақт билан соат 19—25 минутда ёпилди.

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

СТОКГОЛЬМ, 26 октябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда Жаҳон Тинчлик Кенгаши Президиумининг мажлиси очилди. Президиум ишида унинг аъзолари, шунингдек таклиф этилган жамоат арбоблари, ҳаммаси бўлиб 50 га яқин киши қатнашмоқда. Мажлис қатнашчилари орасида Жаҳон Тинчлик Кенгашининг ижрочи президенти Ж. Бернал, Л. Луццатто (Италия), А. Лундквист, А. Андреен (Швеция), Э. Корона (Куба Республикаси), В. Эльфес (Германия Федератив Республикаси), А. Норден (Германия Демократик Республикаси), Ллойд Маккмэрей (АҚШ), И. Г. Эренбург, В. П. Терешкин (СССР), А. Монтегю (Англия), Чэнь Шэн-ю (Хитой Халқ Республикаси), Чатур Нардин Малавия (Ҳиндистон) ва бошқалар бор.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши Президиуми халқаро аҳволга доир актуал масалаларни, шу жумладан, АҚШнинг Куба Республикасига қарши агрессив ҳаракатлари ҳақидаги масалани муҳокама қилади.

„КЕННЕДИ ТЎХТАТИЛСИН“

НЬЮ-ЙОРК, 25 октябрь. (ТАСС). Жаҳонни ялпи уруш ёқасига келтириб қўйган Вашингтоннинг агрессив сиёсатига қарши кеча Америка ёшлари норозилик билдириб, Нью-Йорк кўчаларига чиқди.

Жуда кўп ёшлар ташкилотларининг вакиллари, Нью-Йорк студентлари «Кеннеди тўхтатилсин!», «Уруш бошланишига йўл қўйилмасин!», «Музокаралар ва фақат музокаралар!» деган шиорларни кўтариб, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти олдидаги майдонга келдилар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти олдидаги майдонда ўтказилган намойиш охирида умумий норозилик митинги бўлди. Бу митингда Нью-Йорк университетининг ўқитувчилари, студентлари ҳамда Нью-Йорк штати қонун чиқарувчи мажлисининг аъзоси Марк Лейн нутқ сўзладилар.

Митингда Нью-Йоркда тинчлик учун ялпи забастовка ўтказувчи шаҳар комитети тузилганлиги эълон қилинди. Нью-Йорк ва Колумбия университетларининг студентлари Куба билан бирдамлик ва АҚШнинг агрессив сиёсатига қарши норозилик билдириб, забастовка эълон қиладилар ва бугун машғулот ўтказмайдилар, деб митингда эълон қилинди.

Кечқурун «Манхэттен Сентер» залида вакиллар палатасининг Америкага қарши фаолиятни текшириш комиссиясини тугатиш тарафдорларининг митинги бўлди. Митингда 2200 киши қатнашди. Сўзга чиққанларнинг ҳаммаси Вашингтоннинг масъулиятсизлик билан ўтказаётган сиёсати тўғрисида ғазабланиб гапирдилар.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 45 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

Юқоридаги суратда: пойтахтимизнинг Чорсу кўчасида кўплаб янги бинолар қураётган азаматлар: (чапдан) Ҳ. Орипов, Т. Ҳасанов, Т. Бобоев, Ғ. Тоиров, У. Шукуров ўртоқлар. Улар шу кунларда Улуғ Октябрь байрами шарафига меҳнат қилиб, белгиланган топшириқни орттириб бажармоқдалар. Ўнгдаги суратда: Тошкент асбобсозлик заводи 5-цехининг илғор слесари, байрамолди социалистик мусобақасининг пешқадами ўртоқ Шоҳайдар Шоисломов. У смена нормасини 130—140 процентдан адо этаётир.

А. Тўраев фотолари.

МУСОБАҚА ОММАВИЙ БЎЛГАЧ

Халқимизнинг ажойиб одати бор. У улуғ айём кунларини, байрамларни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга ўрганган. Шу кунларда барча меҳнаткашлар, шу жумладан темирйўлчилар коллективимиз ҳам жуда катта тарихий воқеа — Улуғ октябрь социалистик революциясининг 45 йиллик кунини каттакатта меҳнат тортиқлари билан нишонлаш учун астойдил курашмоқдалар.

Бўлимимизга қарашли барча корхоналар, станциялар ҳамда деполарда ана шу улуғ айём шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора қизиб бораётир. Ҳар бир коллектив, бригада ва айрим темирйўлчилар муносиб меҳнат совғалари тайёрлаш учун мавжуд асбоб-ускуналар, иш вақтидан унумли фойдаланишга, шу вақтгача фойдаланилмай келаётган ички резервларни қидириб топишга астойдил ҳаракат қилмоқда. Социалистик мусобақанинг оммавий бўлиши ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг муттасил яхшиланиб боришига ёрдам бераяпти. Бўлимимиз темирйўлчилари прогрессив технология ва илғор иш усулларини кенг қўлланиш натижасида вагонларга юк ортиш ўн ойлик топшириғини муддатидан бир неча кун илгари бажардилар. Юк ортиш ва тушириш операцияларини тинмай механизациялаш, тарозибонларнинг ҳамда маневрчиларнинг унумли ишлаши натижасида вагонлар обороти тезлашаяпти. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида ҳарбир вагоннинг обороти белгиланганига нисбатан 0,5 соат қисқарди. Вагонларнинг ҳарбир юк операциясини бажаришда туриш вақти 3,8 процент камайди. Ана шулар ҳисобига минглаб вагонлар қўшимча халқ хўжалик юкларини ташиш учун ажратиб берилди.

Бўлимимизда келажак разведкачилари ҳаракати тобора кенгайиб бораётир. Ўнлаб коллектив ва бригадалар, юзлаб ишчилар коммунистик меҳнат коллективи ва зарбдори номини олиш учун бошланган мусобакада иштирок этмоқдалар. Шу вақтгача 159 бригадага ана шундай юксак ном берилди. Бу бригадаларга 2 ярим мингга яқин киши бирлашган. 965 темирйўлчи коммунистик меҳнат зарбдори номини олишга муяссар бўлди. Биринчи вагон депоси слесарларидан Т. Нургалиев, М. Нурматова, тепловоз депоси токарларидан А. Коротин, Н. Тарасов, фрезерчи Х. Шорасулов ўртоқлар сингари коммунистик меҳнат зарбдорлари коллективимизнинг фахри бўлиб қолди.

Оғир юкли поездларни бошқариш бўйича бошланган ҳаракатга янги-янги тепловозчилар қўшилишяпти. Ана шу ватанпарварларнинг куч-ғайрати ва шижоати билан ўтган 9 ой мобайнида деярлик 7 минг оғир юкли поезд бошқарилди. Уларда пландагига қўшимча равишда 2 миллион 386 минг тонна халқ хўжалиги юклари ташилди. Айрим тепловоз колонналари коллективлари бу соҳада ажойиб ютуқларни қўлга киритишмоқда. Инструктор-машинист ўртоқ Ф. Пресняков раҳбарлик қилаётган тепловоз бригадалари колоннаси шу йилнинг ўтган даври мобайнида 103 ярим тонна дизель ёнилғисини тежаб қолдилар, оғир юкли поездларни бошқариб, уларда топшириқдагига қўшимча равишда 451 минг тонна юк ташишди.

Инструктор-машинист ўртоқ И. Кузьменко бошчилигидаги колонна коллективининг иш натижалари ҳам ёмон эмас. Колонна машинистлари шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида 110 тонна дизель ёнилғисини тежаб қолдилар ҳамда оғир юкли поездларда нормадагидан ташқари 428 минг тонна халқ хўжалиги юкларини ташишга муваффақ бўлдилар. Тошкент тепловоз депосида ана шундай колонналар кўп.

Коллективимиз техника прогрессига алоҳида эътибор бераяпти.

Темирйўлларга темир-бетон шпаллари, узунлиги 800 метргача бўлган чоксиз пўлат излар ёткизиш бўйича ишлар кенг кўламда давом эттирилаяпти. Автоматик сигнализация ва 12 та алоқа системаси каналларини қуриш ишлари охирига яқинлашмоқда. Келес станциясида стрелкаларни бир нуқтадан бошқариш имконини берадиган электрик установка ишга туширилди.

Манёврда фойдаланилаётган тепловозларни радиолаштириш ишлари олиб борилаяпти. Шу вақтгача 6 та тепловозга ана шундай аппаратлар ўрнатилди. Эндиликда бу тепловозларнинг машинистлар и станция бошлиқлари ва диспетчерлари билан тўғридан-тўғри радио орқали алоқа боғлаш имкониятига эга бўлдилар. Бу маневрда тепловозлардан фойдаланиш кўрсаткичларини анча яхшилаш ҳамда вагонлар оборотини тезлаштиришга, кўплаб давлат маблағини тежаб қолишга ёрдам бераяпти. Ҳозирги вақтда бўлимимизнинг барча станцияларида маневр ишларини бажаришда фақат тепловозлардан фойдаланиляпти. Бу тадбир ишимиз натижасини баракали қилишга катта ёрдам бермоқда.

Бўлимимиз янгилик изловчилари сафи ортиб бораётир. Етти йилликнинг тўртинчи йилида кўплаб давлат маблағини тежаб қолиш бўйича ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олган рационализатор ва ихтирочиларимиз ишлаб чиқариш жараёнини механизациялаш, кўп меҳнат талаб қиладиган оғир иш жараёнларини енгиллаштириш, ишлаб чиқариш маданиятини яхшилашга қаратилган 424 та таклиф киритдилар. Бу таклифларнинг 300 дан ортиғи амалга оширилди. Ана шунинг эвазига коллективимиз ҳар йили 77 ярим минг сўмдан кўпроқ фойда кўради.

Бўлим темирйўлчилари қўлга киритилган бу ютуқларни янада мустаҳкамлаш ҳамда етти йилликнинг тўртинчи йили планини муддатидан илгари бажариш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини беками-кўст бажариш учун бундан буён ҳам зўр ғайрат билан меҳнат қиладилар.

З. НИШОНБОЕВ,
Тошкент темир йўл бўлимининг бошлиғи.

ИШЧИЛАРНИНГ АҲДИ

Тошкент тўқимачилик-атторлик фабрикасининг ишчилари шу кунларда Ўрта Чирчиқ районидаги Орджоникидзе номли колхоз аъзоларига пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда яқиндан ёрдам бермоқдалар. Ҳашарчилар колхознинг 100 тонна пахтасини териб бериш юзасидан социалистик мажбурият олганлар.

Ишчилар аҳдларининг устидан чиқиш учун ғайратга-ғайрат қўшмоқдалар. Ф. Абдураимова, Б. Басюк, Б. Тўхтаева, Н. Орипова, М. Зайниддинова, О. Абдуллаева каби кўплаб чеварлар кунлик нормани 1,5-2 баравардан бажариб, теримда колхозчилардан қолишмаётирлар. Уларнинг ҳар бири мавсумда камида 2-2,5 тоннадан «оқ олтин» териб, Октябрь социалистик революциясининг 45 йиллиги байрамига совға тайёрлашга аҳд қилганлар.

С. ДАМИНОВ,
фабрика комсомол комитетининг секретари.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ КОНСЕРВАЛАР

Бўстонлиқ районидаги Ғазалкент консерва заводининг маҳсулоти республикамизнинг кўпгина шаҳар ва қишлоқларига, шунингдек Узоқ Шарқ ўлкаси, Мурманск области ва бошқа жойларга юборилмоқда. Етти йиллик тўртинчи йилининг топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун курашаётган завод коллективи тўққиз ойлик пландан ташқари 90 минг сўмлик консерва маҳсулотлари таёрлаган эди. 10 ойлик топшириқ ҳам муддатидан илгари адо этилди.

Бу ютуқларни қўлга киритишда корхонанинг ўнлаб пешқадам ишчилари катта ҳисса қўшмоқдалар. Ишчилардан Умри Аҳмедова, Надежда Иванушкина, Мария Скрипко ва бошқалар айниқса фидокорона меҳнат қилаяптилар.

Консервачилар йил охиригача пландагидан ташқари юз минг сўмликдан зиёд маҳсулот тайёрлаш ва истеъмолчиларга юбориш учун курашаяптилар.

О. ЛЕВАК.

МАЖБУРИЯТ— БАЙРАМГАЧА

Мажбурият — байрамгача! Бу икки сўзни «Мирзачўл» совхозининг 2-бўлимидаги ўртоқ Худойқул Суюндиқов бошчилик қилаётган бригадаси ишчилари ўзларининг жанговар шиорлари қилиб олганлар.

— Машина жоннинг роҳати, деб бекорга айтмаган эканлар, — дейди бригадир ўртоқ Х. Суюндиқов — «зангори кема»миз ишга тушди-ю, хирмонимизга барака кирабошлади. Механик ҳайдовчимиз ўртоқ Хабибулла Раҳматов эртадан кечгача тинмай меҳнат қилиб ўз агрегати бункеридан хирмонга 3 тоннадан ошириб «оқ олтин» тўкаяпти.

Бригаданинг илғор теримчилари ҳам бўш келишмаяпти. Ҳар гектар ердан пландаги 18 центнер ўрнига камида 30 центнердан «оқ олтин» кўтаришга бел боғлаган бригада аъзолари шу кунларда янада ғайрат қилмоқдалар.

Б. ҚУРБОНОВ.

АМЕРИКА ЁЗУВЧИСИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг хоналаридан бирида тошкентлик адиблардан бир группаси чет эллик меҳмон билан қизғин суҳбатлашмоқда. Стол ёнида Американинг машҳур ёзувчиси Ирвинг Стоун ўтирибди. Совет китобхони унинг асарларини яхши билади. Ўз тарихий романларининг муҳаррири бўлган рафиқаси Жин билан бирга Ирвинг Стоун Ўзбекистон бўйлаб сафар қилди, Тошкент, Самарқанд, Бухоронинг ҳаёти билан танишди.

Ҳозирги кунда миллион-миллион кишиларнинг юрагини тўлқинлантириб турган энг асосий масала — жаҳоннинг келажаги, халқларнинг ўзаро муносабатлари тўғрисида гап очилади. Америка ва совет халқлари дўст бўлиб, тинчликда яшай оладиларми?

— Мен шу нарсага аминманки, Куба хусусида юз берган танглик сингари танглиassociated ўтиб кетадиган нарса. Ҳаммадан муҳими одамларнинг дўстлигидир, дейди комил ишонч билан Ирвинг Стоун.

Америка ёзувчиси бир лаҳза хаёлга ботади. Дабдурустдан унинг чеҳрасида табассум чақнаб кетади.

— Ахир, шу нарса диққатга сазовор эмасмики, — дейди у, — ҳатто халқаро вазият кескинлашиб қолган мана шу кунда ҳам совет касбдошларим мендек бир американикни очиқ чеҳра билан кутиб олмоқдалар. Америка халқини мен жуда яхши биламан ва ватандошларимнинг аксарияти совет кишиларига нисбатан ҳам яхши ҳистуйғуларга тўлиб-тошганлигига шубҳа қилмайман...

АҚШ дан келган меҳмон Совет Иттифоқи бўйлаб қилган катта саёҳати вақтида совет кишилари барча халқларга, шу жумладан Америка Қўшма Штатлари меҳнаткашларига самимий хайрихоҳ эканликларини ҳамма вақт ва ҳамма жойда кўриб, бунга қаноат ҳосил қилганлиги ҳақида ҳаяжон билан гапиради. Самарқандда бўлган вақтда ўз бошидан ўтган бир воқеани ёзувчи бунга мисол қилиб кўрсатади.

Самарқандда сайр қилиб юриб, деб ҳикоя қилади Стоун, ўз ҳамроҳларимдан атайлаб орқада қолдим, бизни шаҳар билан таништириш программаси махсус равишда тайёрлаб қўйилганми, шуни текшириб кўрмоқчи бўлдим. Ёзувчи бир тор кўчага кириб, мўйсафид ўзбек билан учрашиб қолади. Ўша мўйсафид уни ўз уйига таклиф қилади.

— Бу ажойиб учрашув умрбод ёдимдан кўтарилмайдиган бўлди,—деди Ирвинг Стоун.

Тасодифий учрашув натижасида америкалик ёзувчи ва унинг рафиқаси уй эгасининг ўғли туғилган кун муносабати билан берилаётган оилавий зиёфат устидан чиқиб қолишибди. Американикларни энг ҳурматли меҳмонлар қатори кутиб олишибди.

— Ўша уйда жуда кўп одам бор эди, ҳар нечук юзтача одам билан салом-алик қилдим, — деб хотирлайди ёзувчи. — Ўша одамларнинг ҳаммаси бизга ниҳоятда илтифот кўрсатишди. Бизга ҳатто совға-саломлар беришди, менга ўзбекча миллий чопон кийдиришди.

Стоун ҳозир бўлган кишиларни ўзининг ижодий биографияси билан таништириб, йирик асарлар устида иш олиб бориш учун пул ишлаш мақсадида бемаъни детектив ҳикоялар ёзган вақтларим ҳам кўп бўлган, деди. Бизнинг Америка ноширлари детектив китоблар чиқаришни фойдали иш деб ҳисоблаб, жиддий адабиётга кўпинча рўй хушлик билан қарамайдилар,— дейди Америка ёзувчиси.

Стоун Ўзбекистон адабиёти ҳақидаги таассуротларини айтиб берди. У менинг севимли жанрим — тарихий роман жанрида республика ёзувчиларидан катта бир группаси иш олиб бораётганлигини тасодифан эшитиб, бунга қувондим, дейди. Америка ёзувчиси, Сергей Бородин асарларини айниқса жуда мақтаб гапирди. Стоун «Самарқанд устида юлдузлар» трилогиясининг дастлабки икки китобини ўзи билан олиб кетаётганини ҳамда Бородин асарларини Америка китобхонига етказиш учун ҳамма чораларни кўражагини маълум қилди.

— Мен ва менинг рафиқам, — дейди Ирвинг Стоун, — шу чоққача Совет Иттифоқи тўғрисида умумий тасаввургагина эга эдик. Эндиликда СССР таркибида Ўзбекистон деган ажойиб республика борлигини билиб олдик. Бу антиқа ўлкани ҳеч қачон эсимиздан чиқармаймиз.

М. ЖАЛОЛОВ,
Г. ЛИПШИЦ,
Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбирлари.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„БУ ИСРОФГАРЧИЛИККУ!“

«Оққўрғон» совхозида етиштирилган «оқ олтин»ни теришда йўл қўйилаётган хато ва камчиликлар тўғрисида газетамизнинг 10 октябрь сонида юқоридаги сарлавҳа билан танқидий мақола босилиб чиққан эди.

Мақолада машина теримига ажратилган ерлар қўлда тердирилиб юборилаётгани, пахтани териш ва ташишда нобудгарчиликка йўл қўйилаётганлиги, айниқса И. Ғуломов раҳбарлик қилаётган бўлимда меҳнат интизомининг бўшлиги қаттиқ танқид қилинган эди.

Газета материали «Оққўрғон» совхози партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилинди деб редакцияга жавоб қилди Оққўрғон район партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Хусанова.

Жавобда айтилишича мақолада кўрсатилган фактлар тўғри топилган. Пахтани нес-нобуд қилмай териб олиш ва давлатга топшириш, терим суръатини ошириш юзасидан амалий тадбирлар белгиланган. Айниқса совхознинг 1-бўлимида меҳнат интизоми бўшашиб кетгани, пахта нобудгарчилигига йўл қўйилаётгани, дала ишлари юзасидан контроль ўрнатилмаганлиги кўрсатиб ўтилган ва бўлим раҳбарлари қаттиқ огоҳлантирилган. 1-бўлим бошлиғи И. Ғуломов, агроном Убайдуллаев ўртоқларга йўл қўйган хато ва камчиликлари учун виговор эълон қилинган.

Бўлимда ишчи кучларининг ҳаммасини пахта теримига сафарбар қилиш, машиналардан унумли фойдаланиш, теримчилар иши устидан қаттиқ контроль ўрнатиш борасида бир қанча тадбир ва чоралар кўрилаётгани айтилган.

„ҚАҲРАМОН НИҚОБИДАГИ ФРИБГАР„

«Гулистон район прокурори «Тошкент ҳақиқати» газетасининг 24 июнь сонидаги «Қаҳрамон ниқобидаги фрибгар» сарлавҳали фельетон қаҳрамони Умар Узоқов устидан жиноий иш қўзғаб, терговда қуйидагилар аниқланди:

Умар Узоқов шу йилнинг 16 апрелида Комсомол районидаги «Красная заря» колхозининг тажриба намуна хўжалигига фрибгарлик билан ҳечқандай ҳужжатсиз, ўзини КПСС аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деб ишга жойлашиб олган. Фрибгар Узоқовнинг «Олтин юлдуз» медали ва Ленин ордени тақилган кийим билан тушган фото сурати ундан олинди.

Умар Узоқов ўз сирининг фош қилинишидан хавфсираб қочиб кетган эди. 1 августда Қарши шаҳрида ушланди ва қамоққа олинди. Унинг жинояти устидан олиб борилаётган тергов ишлари тугади.

Гулистон район судининг 21 сентябрдаги ҳукми билан Умар Узоқов 3 йилга озодликдан маҳрум қилинди.

Тошкент область прокурори,
3-класс Давлат юридик маслаҳатчиси
Е. СМИРНОВ».

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРДА

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

МЕДИЦИНА — ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Бекобод шаҳар Совети ижроия комитети медицина муассасаларига раҳбарлик қилишни бир мунча яхшилади. Медицина ходимларининг аҳолига маданий хизмат кўрсатиши учун барча қулайликлар яратиб берилмоқда. Шаҳарда кўркам ва ёруғ бинолар медицина муассасаларига бериляпти. Касалхоналар, медицина пунктлари тажрибали, ишчан врачлар ҳисобига мустаҳкамланмоқда.

Шаҳар Советининг соғлиқни сақлаш ва социал-таъминот доимий комиссияси (раиси Кабиров)нинг депутатлари фаолият билан ишлашяпти. Улар тез-тез жойларда бўладилар. Касалхона, поликлиникаларнинг ишидаги камчиликларни аниқлаб, уларни тезроқ бартараф қилишда маҳаллий советларга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Сўнгги вақтда шаҳар саноат корхоналари ҳузуридаги медицина пунктларининг иши ҳам анча яхшиланди. Медпункт коллективи ишчи ва хизматчиларга хизмат кўрсатишни тобора яхшиламоқда. Айниқса цемент комбинати медицина санитария бўлими (бошлиғи Абдуҳафизов)нинг иши тақдирга сазовордир. Бу ердаги касалхонада беморларга маданий хизмат кўрсатилаяпти. Дори-дармонлар етарли, таомларнинг сифати эса жуда яхши. Палаталар ҳар қачон озода бўлади. Врач ва ҳамширалар беморлар билан яхши муомалада бўлишади.

Комбинатнинг деярлик ҳамма цехида санитария постлари ташкил этилган. Ишчи ва хизматчилар ўртасида медицинага оид темаларда суҳбатлар ўтказилиб, ҳужжатли кинофильмлар кўрсатилмоқда. Ишчиларнинг иш жойларининг тоза ва озода сақланишига катта аҳамият берилмоқда.

ҚАРОР ИЖРОСИ ТЕКШИРИЛМАГАЧ...

Сиртдан қараганда Оҳангарон районида турар-жой биноларини газлаштириш анча яхши бораётганга ўхшайди. Район ижроия комитетининг аъзолари газлаштириш соҳасида кўпгина ишлар қилинганини ҳақида мамнуният билан гапиришади.

Дарҳақиқат, бу соҳада бирмунча ишлар қилинибди. Районда газ идораси ташкил этилган. Ижроия комитет ўз мажлисларида газлаштириш масаласини вақти-вақти билан муҳокама қилиб турибди. Фақат кейинги 3 ой ичида бу масала 2 марта муҳокама қилинган. Қурувчи ва монтажчиларга топшириқлар берилиб, кенгайтирилган қарорлар қабул қилинган. Лекин қарорлар чиқариш билан иш битмайди. Қарорнинг бажарилишини таъминлаш, ишга амалий ёрдам бериш зарур.

Афсуски, район ижроия комитети масаланинг ана шу томонига етарли эътибор бермаётир. Шунинг учун ҳам ижроия комитетнинг қарорлари қониқарсиз бажариляпти. Районда газлаштириш юзасидан берилган 9 ойлик топшириқ бажарилмади.

Олмалиқ газ қурилиши монтаж идораси ўз зиммасига олган мажбуриятни садоқат билан бажармаяпти. Бу идора район марказидаги 53-кварталдаги 16 та квартира учун лойиҳа смета ҳужжатларини тайёрлаб беришни чўзиб юбораётир. Табиий газ қувурлар ўтадиган кўча ва кўприкларни қазиш ҳам жуда секин боряпти. Айниқса бу иш цемент заводи ишчилари посёлкасида ёмон аҳволда. Ҳалигача бу ерда трубаларни бир-бирига улаш тамомланмаган. Қурилиш бошқармаси ва газ монтаж идорасининг бошлиқлари Яковлев ва Рокаман ўртоқлар ишни жадаллаштириш ҳақида қайта-қайта ваъда беришади. Амалда эса кўзга кўринарли иш қилишмаяпти.

Нега шундай? Бунинг сабаби аниқ. Ижроия комитет қарорлар чиқариш билан маҳлиё бўлиб қолиб, уни бажаришга бюрократларча муносабатда бўлаётган раҳбарларга нисбатан қаттиқ чора кўрмаётир. Бу эса давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ишнинг белгиланган муддатда бажарилмай қолишига сабаб бўлмоқда.

МАДАНИЙ САВДОНИ ЯХШИЛАЙЛИК

Яқинда Оҳангарон шаҳар Совети ижроия комитети Энергетика посёлкасида аҳолига савдо хизмати кўрсатишнинг аҳволи ҳақидаги масалани муҳокама қилди.

Текширишда савдо-сотиқ ишларида жиддий камчиликлар борлиги аниқланди. 7-ошхона ва унинг филиалларида овқатлар сифатсиз тайёрланмоқда. Таомлар калорияси пасайтириб юборилган, хили эса кам. Шўрва, шчи, котлет, палов ва бошқа овқатларга белгиланган нормада масаллиқ солинмайди. Сабзавот ва сут маҳсулотларидан овқат тайёрланмай қўйилган.

Ошхоналар антисанитария ҳолатида, овқатланиш заллари ремонтга муҳтож. Идиш-товоқларни ювадиган машина 4 ойдан бери ишламайди. 3 та холодильникдан биттаси ишлаяпти, холос.

Депутатлар савдо ходимларининг харидорлар ҳақига хиёнат қилаётганликлари ҳақида ҳам анчагина фактларни аниқладилар. Ошпаз Решетова ҳар 100-150 грамм колбасадан 30 граммгача уриб қолган. Ошпаз Осмонованинг иштаҳаси ҳам чакки бўлмаган. У 40-43 граммлик котлетни 50 граммдан деб пуллашга одатланган.

Бу ерда саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилиш ҳам кўнгилдагидек эмас. Савдо ходимлари харидорларнинг дидига мос келадиган моллар билан савдо қилмайдилар. 44-дўконда (мудири Абдуллаев) кўп вақт печенье, минерал сувлар, сода, турли сортлардаги макаронлар бўлмайди. Ваҳоланки бундай моллар омборда истаганча босилиб ётибди. Саноат молларининг баҳоси кўринарли ерларга ёзилиб қўйилмаган. Ўртоқ Цой мудир бўлган 47-дўконда ҳам аҳвол ана шундай.

Ижроия комитет шаҳар умумий овқатланиш трестининг директори Зоҳидов, шаҳар савдо бўлимининг директори Жалилов ўртоқларнинг савдо тармоқларига қониқарсиз раҳбарлик қилаётганини кўрсатиб, уларни қаттиқ огоҳлантирди. Савдо шохобчалари ишини тубдан яхшилаш, маданий савдони кучайтириш, харидорлар ҳақига хиёнат қилаётган шахсларни қаттиқ жазолаш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

„ПУНКТДАГИ МОЖАРО“

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг 6-октябрь сонида босилган «Пунктдаги можаро» сарлавҳали танқидий мақола юзасидан текшириш ўтказилди, текшириш натижалари партия бюроси мажлисида муҳокама қилинди. Муҳокамада Янгибозор пахта тайёрлаш пунктидаги нуқсонлар тўғри кўрсатилган деб топилди. Завод маъмурияти пунктлардаги камчиликларни тузатиш юзасидан чоралар кўрди. Қўшимча равишда яна 4 та транспортёр ўрнатилди. Ҳозир пахтани қабул қилиш суръати анча ошди.

Юқори Чирчиқ район партия комитетининг секретари ўртоқ М. Қобуловнинг редакцияга жавоб қилишича юқоридаги сарлавҳали мақола район партия комитетининг пахта пунктлари мудирлари иштирокида ўтказилган бюро мажлисида муҳокама қилинган. Бюро мақолада кўрсатилган фактларни жуда тўғри деб топган. Район партия комитети пахта пунктларида рўй бераётган нуқсонларни тугатиш юзасидан бирқанча амалий тадбирлар кўрган. Пахтани қабул қилишда йўл қўйилаётган камчиликларга етарли эътибор бермаганлари учун Янгибозор ва Жумабозор пунктлари мудирлари Юсупов ва Усмонов ўртоқлар қаттиқ огоҳлантирилган.

Тошкент шаҳар пахта тозалаш заводининг директори.
Н. З. ЗОКИРОВ».

„ЭСКИ ҚУДУҚ“

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 141 сонидаги «Эски қудуқ» сарлавҳаси билан босилган материалдаги танқидий мулоҳазалар текширишда тасдиқланди.

«Социализм» совхозининг раҳбарлари қудуқни тозалаш ва атрофини тартибга солиш чораларини кўрдилар. Ҳозир аҳоли тозаланган қудуқ сувидан фойдаланаяпти.

Комсомол район ижроия комитетининг раиси А. ҚОЛДИБОЕВ».

ПАХТА УЧУН КУРАШ — УМУМХАЛҚ ИШИ!

Навбат мажбуриятга

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республикамиздаги барча меҳнаткашларга Мурожаати эълон қилинган куни бригадамиз пахтакорлари ажойиб меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Ўша куни бригадамиз давлатга пахта сотиш йиллик планини шараф билан бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. Ҳар гектар ердан 32 центнердан хирмон кўтардик.

Техникага таяниб, ҳалол меҳнат қилган деҳқоннинг ҳеч вақт юзи шувит бўлмайди, албатта. Бунга биз ўз бригадамиз тажрибасида тўла ишонч ҳосил қилдик. Ҳар йилгидек бу йил ҳам 100 гектар ерга чигит квадрат-уялаб экилди. Парвариш даврида ўсимлик қатор ораларини узунасига ҳамда кўндалангига 4 бор культивация қилдик. Бу, ғўзаларнинг яйраб ўсишини, мўл ҳосил тўплашини таъминлади. Бизда чеканкани ҳам машина ёрдамида ўтказилди. Буларнинг ҳаммаси пахта етиштиришда қўл меҳнатини кескин камайтиришга сабаб бўлди. Кетмондан фойдаланишга эҳтиёж қолмади.

Ҳалол меҳнат туфайли далаларимизда мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштирилди. Бригадамиз пахтакорлари ҳосилни нес-нобуд қилмай, тезроқ йиғиштириб олишга қизғин ҳозирлик кўрдилар. Мен умр йўлдошим Султон Шерматов билан бирга машиналаримизни мавсумга пухта тайёрлаб сўнг ишга киришдик. Шуниси қувончлики, бу йил мен янги тўрт қаторли терим агрегатини бошқараётирман. У, жуда ажойиб машина. Бу агрегат билан кунига 10—12 тоннадан пахта теришга муваффақ бўлмоқдаман.

Бу йилги мавсумда ўз агрегатим билан 300 тонна пахта териш мажбуриятини олган эдим. Ҳозиргача 220 тоннадан ортиқ «оқ олтин» тердим.

Далаларимизда ҳали ҳосил бор. Мажбуриятимиз — ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш. Биз Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан меҳнат қилиб, ўз сўзимизнинг устидан чиқамиз. Улуғ байрамни мажбуриятни бажариш билан кутиб оламиз.

Турсуной ОХУНОВА,
Чиноз районидаги Киров номли колхоз бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

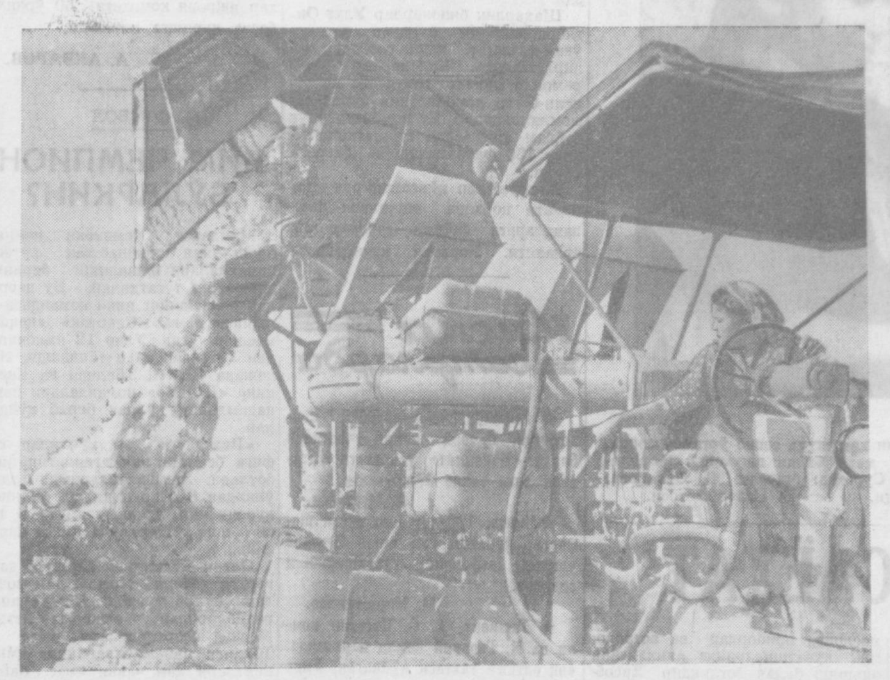

Колхознинг турсунойчиларидан бири Дилёра Саидова ўз агрегати билан ҳар куни 4,5—5 тоннадан пахта териб олмоқда. Суратда: ўртоқ Дилёра Саидова терган «оқ олтин»ини хирмонга тўкмоқда.

С. Селимов фотоси.

ҒОЛИБЛАР

Бўка районида пахта тайёрлаш йиллик планини бажариб, маррага биринчилар қаторида етаётган бригадалар сони борган сари кўпаймоқда. «XIX партсъезд» колхозининг ўртоқ Йўлдош Маҳмудов бошлиқ бригадаси ана шулар жумласидандир. Бу бригада пахтакорлари 40 кун ичида йиллик планни шараф билан адо этиб ғалаба рапортини бердилар.

— Ҳозирга қадар, — дейди бригадир ўртоқ Маҳмудов, — 50 гектар майдонимизнинг ҳар гектаридан салкам 26 центнердан «оқ олтин» кўтаришга муваффақ бўлдик. Бизда машина терими намунали ўтаяпти. Ҳозирга қадар пунктга жўнатган пахталаримизнинг 70 процентига яқини қудратли агрегатлар билан териб олинди. Пахтакорларимиз моҳир механик-ҳайдовчилардан С. Исроилов ва Т. Ботиров ўртоқларни ана шунинг учун ҳам чин юракдан кутламоқдалар. Пешқадам теримчиларимиздан Т. Тожибоева, М. Солиева, Э. Холматов ва Т. Холиев ўртоқлар ҳар куни хирмонга 120-130 килограммдан пахта тўкиб ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлаётирлар. Биз ўз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, гектар бошига яна 5 центнердан пахта териб олишга ва Улуғ Октябрь байрамига қадар ҳамма пайкалларимизни ҳосилдан батамом тозалашга аҳд қилдик.

Райондаги «Ленинизм» колхозининг ўртоқ Турсунбой Пардаев бошлиқ бригадаси пахтакорлари ҳам маррага биринчилар қаторида етиб келдилар. Бу ерда ҳар гектар майдондан салкам 27 центнердан пахта териб олинди. Бригада аъзолари даладаги ҳосилни чамалаб кўриб, ҳар гектар ердан яна 10 центнердан «оқ олтин» териб олишга бел боғладилар.

Э. ИБРОҲИМОВ,
С. НУРИДДИНОВ,
Ф. ЖЎРАЕВ.

ЧЕВАРЛАР

Пахта терими қиз-йигитларга синов, деб бежиз айтмаганлар. Йил ўн икки ой тер тўкиб етиштирилган пахта ҳосилининг тақдири ҳал қилинаётган долзарб кунларда жонбозлик кўрсатиб ишлаган, уфқлар билан бўй-бўйлашиб, тенг-тенглашадиган пахта бунтлари яратишга ҳисса қўшган мардлар майдонда синовдан ўтиб, яққол кўзга ташланади. Ширинхон Аҳмедованинг қиссаси ҳам шундай бўлди.

Энди йигирма ёшга қадам қўйган, ўрта бўйли, нозиккина бу қизни колхозда ким танирди? Ҳеч ким! Кунлик дала ишларига якун ясалаётган пайтда унинг номи бир карра тилга олинар, планни фалон процент бажарди, деб қўйишарди, холос.

Эндичи, ҳамманинг тилида ҳам, дилида ҳам Ширинхоннинг номи.

— Ширинхон кеча 150 килограмм пахта терибди.

— Бугун тушгача хирмонга 80 килограмм «оқ олтин» тўкибди.

— Беш кунда терган пахтаси 1 тоннага яқинлашипти.

Камтар қизнинг мақтовлар билан заррача иши йўқ. Фикр-ҳаёли бир мақсадга — «оқ олтин» дурдоналарини тезроқ йиғиб-териб олиш, эл хирмонига ҳисса қўшишга қаратилган. Шу мақсадда у тунни кунга улайди, поёни йўқ пахта пайкалларида жавлон уриб, мисқоллардан килограммлар, килограммлардан центнерлар бунёдга келтиради. У иш жараёнида терлаб пишади, пешонасидан тер доналари қуйилади, оташ ўтида тобланади. Аммо ҳамма қийинчиликларга бардош беради, мустаҳкам ирода билан бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўп пахта теришга ҳаракат қилади. Халқ, партия унга шундай демоқда.

Ана, чевар қиз эгатлар орасида кенг қулоч ёйиб парвоз этмоқда. Чаққон бармоқлар «оқ олтин» дурдоналарини ковачоқлардан шиддат билан олиб, этакка сариштамоқда. Шу куни Ширинхон хирмонга 175 килограмм пахта тўкди. Чевар қизни навбатдаги ғалаба билан табрикладик. Кечқурун — Ширинхон ижодий меҳнат гаштини сураётган паллада, дастурхон устида ундан кўп, сифатли пахта теришнинг «сири»ни сўрадик. Қиз бу саволга лўнда жавоб қилди.

— Вақт билан ғайрат теримнинг тақдирини ҳал қилади, — деди у, — деҳқонлар орасида «вақтинг кетди бахтинг кетди» деган нақл бор. Бахтини шамолга учирмайман деган теримчи ҳозир отини қамчилаши керак.

Мен тонг саҳарда теримга тушаман. Бирдан тўрт эгатдаги пахтани териб кетаман. Биринчи уядаги ғўзаларнинг ҳосилини остки шохидан юқорига қараб, иккинчи уядаги ғўзаларнинг пахтасини юқори шохидан пастга қараб тераман. Шундай қилиб, вақтнинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланаман.

Тўлган этакни эгат орасида қолдириб бошқа этакка пахта териб кетавераман. Терим соатлик график асосида ташкил қилинганлиги учун табелчи пахтани тортиб олиб, этакни келтириб беради. Ҳар соатда ким қанча пахта терганини эълон қилиб туради. Мен ҳар соатда ўртача 18—20 килограмм пахта теряпман.

Пахтани чаноғида қолдирмай тоза териш колхозга ҳам, теримчига ҳам катта фойда келтиради. Маълумки, ҳар бир ковачоқда беш хона бўлади. Теримчи мўлжални аниқ олиб, беш бармоқни ковачоқдаги беш хонага тез ва зарб билан уриб, пахтани қамраб олиши керак, бир ковачоққа икки-уч марта қўл уриш вақтдан ютқазиш демакдир. Чаноқда пахта қолдирган теримчининг иши унмайди, этаги кеч тўлади, пахта нобуд бўлади. Бундай аҳволга йўл қўймаслик керак. Мен ўзим эгаллаган қаторларда бир чаноқда ҳам чала қолдирмай, шип-шийдам қилиб кетаман. Лекин фақат пишиб етилган пахтанигина териш керак.

Биринчи ва иккинчи терим вақтида ғўза тупи ости, эгат орасига анча-мунча пахта тўкилиб қолганидан кўз юмишимиз мумкин эмас. Ҳозир ана шу тўкилган пахтани териб олиш керак. Акс ҳолда ёғингарчилик натижасида тўкилган пахта тупроққа қоришиб кетади. Теримчи ўзига бириктирилган эгатлардаги ҳосилнинг тақдири учун тўла жавобгар бўлиши лозим.

Ширинхон ўзича нималар ҳақидадир ўйлаб олгач, фикрини якунлади.

— Терим мустаҳкам ирода, чапдастлик, жўшқин куч-ғайрат талаб қилади. Бугун бир чўққига чиққан теримчи, эртага ундан юқорироғини кўзлаб пахта терсин. Шунда иши баракали бўлади.

Ширинхоннинг янги режаларини сўраган эдик, у бундай деди:

— Октябрь — пахта теримида ҳал қилувчи ой. Мен шу ой ичида ҳар куни 270—280 килограммдан пахта тердим.

Биз Ширинхон Аҳмедованинг йигирма кунлик фаолияти билан қизиқсиндик. Чевар қиз икки ўн кунда хирмонга 5400 килограмм пахта тўкибди. Мана бу қаҳрамонлик нишонаси!

Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда 76 қиз ва йигит Ширинхон билан мусобақалашиб пахта теряпти. Дилбар Мелибоева, Тожихон Фозилова, Ҳабиба Раҳимбердиева, Қутби Усмонова, Зуҳра Қўшоқова, Мутал Туропов, Ҳасан Норматов сингари чаққон теримчилар ҳам 6 — 7 тоннадан пахта тердилар.

Бири биридан чевар теримчи қиз-йигитларга теримда янги муваффақиятлар тилаймиз.

М. НАЗАРОВ,
Г. ФАТТАХОВ.

Қанча ПАХТА тайёрланди

ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ

27 ОКТЯБРГАЧА

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Ишлаб чиқариш бошқармалари	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Машина терими: Бир кунда	Машина терими: Мавсум бошидан бери	Қоп-қанорсиз ташиш
Тошкент	0,34	94,59	—	82,20	128,5
Янгийўл	0,43	85,15	0,01	82,35	100,2
Чирчиқ	0,41	66,41	0,03	48,29	82,7
Янгиер	0,63	62,33	0,43	51,35	75,8
Сирдарё	0,40	49,80	0,41	44,59	67,6
РАЙОНЛАР					
Қуйи Чирчиқ	**0,39**	**108,03**	**—**	**140,76**	**113,5**
Оржоникидзе	0,31	90,56	—	82,20	125,4
Юқори Чирчиқ	0,32	89,00	0,20	72,05	81,5
Чиноз	0,63	86,50	—	54,92	112,1
Ўрта Чирчиқ	0,51	76,53	—	79,20	91,8
Янгийўл	0,36	75,31	—	63,92	98,0
Пискент	0,30	70,16	0,04	47,25	83,4
Бўка	0,34	64,92	0,03	38,56	92,0
Янгиер	0,56	63,02	0,78	80,31	79,4
Бекобод	0,71	61,54	0,16	34,16	71,9
Сирдарё	0,46	56,53	0,55	63,21	79,2
Оққўрғон	0,43	53,67	0,06	29,01	65,7
Комсомол	0,25	48,98	0,21	31,48	64,6
Гулистон	0,47	38,43	0,48	29,59	49,7
Область бўйича	**0,45**	**66,23**	**0,23**	**53,60**	**82,6**

ПАХТАКОРЛАР ХУРСАНД

Пахта йиғим-терими қизғин кетаётган шу кунларда Тошкентдаги Охунбобоев номли шаҳар маданият уйи ходимлари теримчиларга маданий хизмат кўрсатишни шарафли вазифалари деб билмоқдалар.

Тошкентлик ҳаваскор санъатчилар яқинда Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозида, Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида бўлиб, теримчилар учун янги программада концертлар кўрсатдилар.

Халқ театрининг ижодий коллективи томонидан кўрсатилган «Бахт қизи», «Тош меҳмон» ва «Кўр қиз» спектакллари теримчиларга ғоят мамнун бўлди.

Пахтакорлар ўртасида лекция пропагандаси ҳам намунали олиб борилмоқда. Шу кунгача жойларда «Ленин — революция ташкилотчиси», «Коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси» каби 10 дан ортиқ турли темаларда лекциялар ўқилди. Махсус агитбригада колхозчилар учун кўчма кутубхоналар ташкил этган. Кутубхонада турли хил китоблар, қишлоқ хўжалигига оид брошюраларни ўқиш мумкин. Кўчма китоб савдоси пахтакорларга хизмат қилмоқда.

Маданият ходимлари ўзларининг жозибали қўшиқлари, шўх рақслари, ёқимли куйлари билан пахтакорлар қалбига ором бахш этмоқдалар.

П. НИШОНОВ.

МАНЗУРА 12 ТОННА ПАХТА ТЕРДИ

Ўртоқ Манзура Ҳолиқовани Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхозида танимайдиган одам йўқ десак бўлади. У колхозда бир неча йиллардан бери фидокорона меҳнат қилиб, ҳамманинг иззат-ҳурматига сазовор бўлиб келаяпти. Манзура район Советининг депутати ҳамдир. У етти йилликнинг тўртинчи йилида ўз зиммасига 15 тонна «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олган эди.

— Мажбурият олдингми—уни албатта бажар, деган гап менинг асосий шиоримдир,—дейди Манзура. Шунинг учун мен теримнинг дастлабки кунлариданоқ бутун куч-ғайратимни иложи борича кўпроқ пахта териб олишга сарфлайбошладим. Натижа чакки эмас. Ҳар куни эл хирмонига 200 — 250 килограммдан пахта териб тўкаяпман. Шу кунга қадар терган пахтам 12 тоннага етди.

Ҳозирги кунларда Манзуранинг ғайрат-шижоати яна ҳам ортаяпти. Ахир у ўз сўзининг устидан чиқиш учун яна 3 тонна «оқ олтин» териши керак. Колхозда Манзурага ўхшаш чевар теримчилар кўплаб топилади. У меҳнат қилаётган 1-бригада пахтазорларида Ҳалима Шербекова, Ширин Пиримжонова, Клара Обидова сингари ўртоқлар ҳам бошқаларга ўрнак кўрсатмоқдалар. Уларнинг ҳар бири ҳозиргача хирмонга 8—10 тоннадан пахта тўкиб қўйди. Ҳа, бу чевар теримчилар Улуғ Октябрнинг 45 йиллиги байрамини муносиб туҳфалар билан кутиб олмоқдалар.

М. МУРОДОВ.

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК, 26 октябрь. ТАСС мухбирлари **В. Петрусенко** ва **В. Богачев** хабар берадилар:

Хавфсизлик Кенгашининг кечаги мажлисида Куба масаласини муҳокама қилиш давом этди.

Биринчи бўлиб сўзга чиққан АҚШ делегати Э. Стивенсон Совет ҳукумати бошлиғи Н. С. Хрушчевнинг инглиз философи Расселга қайтарган жавоб телеграммасида, Совет ҳукумати Куба қирғоқлари ёнида рўй берган танглик вақтида «телбаликдан иборат бўлган ҳеч қандай қарорларни қабул қилмайди» деб айтган гапларини табриклади. Стивенсон ҳатто бундай деди: «Қўшма Штатлар Совет Иттифоқининг Кубага мудофаа қурол-яроғлари етказиб беришига қарши ҳеч қандай эътироз билдирмади».

Аммо шундан кейин Америка делегати Қўшма Штатларнинг Кубани блокада қилишдан бошқа ҳеч қандай иложи йўқ эди, деган бемаъни даъволарни яна такрорлади. Стивенсон мунофиқона гапириб, шундан камроқ чора кўрилганида жаҳон олдидаги мажбуриятларимизга хиёнат қилган бўлур эдик, деди. Стивенсон сўзининг охирида президент Кеннедининг У Танга жавобини ўқиб берди. Кеннеди бу жавобида АҚШ ҳукумати Куба кризиси тўғрисида «дастлабки музокаралар» олиб боришга рози эканлигини билдиради.

Шундан кейин Куба вакили Г. Инчаустеги сўз олди. Мен жуда қисқа гапираман, деди у. АҚШнинг вакили ҳозиргина айтган гаплар АҚШ ёлғон-яшиқ гапларга асосланиб, Кубага қарши бир томонлама чора кўриши натижасида жиддий халқаро тангликни вужудга келтирганлигини жуда яққол исбот этади. АҚШ делегати Кубанинг Ғарбий ярим шарга ядро қуроли билан таҳдид қилаётганлигини исбот этувчи ҳеч қандай асосли далил келтиролмади. Куба ихтиёридаги қурол-яроғлар нуқул мудофаа қуролларидир. АҚШнинг агрессив сиёсати натижасидагина биз бу қурол-яроғларни сотиб олишга мажбур бўлдик. АҚШ ўтказаётган маневрлар Кубага ҳужумни ниқоблашга қаратилган.

СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги доимий вакили В. А. Зорин кўп факт ва мисоллар келтирилган чуқур мазмунли нутқида Америка делегациясининг асоссиз позициясини жуда қаттиқ танқид қилди. В. А. Зорин нутқининг бош қисмида бундай деди: Стивенсон жаноблари Хавфсизлик Кенгашининг биринчи мажлисида гапирган нутқидан фарқ ўлароқ, ҳозир Куба ва Совет Иттифоқининг агрессив ниятлари тўғрисидаги масалани қўйиш важлари юзасидан АҚШнинг позицияси тўғри позиция эканлигини исбот қилишга уринмаётир. Стивенсон жанобларининг бутун нутқи мудофаа характерида бўлганлигини билиб олиш қийин эмас эди. Стивенсон жаноблари АҚШнинг жаҳонда жиддий тангликни вужудга келтирган ҳаракатларини оқлаш учун қандайдир асослар бор деб, Хавфсизлик Кенгашини шунга ишонтирмоқчи бўлди.

Стивенсон Қўшма Штатларнинг ўзбошимча блокада қила бошлаш ва денгизда қароқчилик қилишдан бошқа иложи йўқ эди, деб исбот қилишга уриниб кўрди. Тазйиқ остида ҳаракат қилган Америка давлатлари ташкилоти бошқача иш кўролмас экан. Бу позициянинг асоссизлиги равшандир. Совет делегати сўзини давом эттириб, бундай деди: Совет делегацияси биринчи сўзга чиқишда гап Кубага ҳужум қуроллари ташилаётганлигида эмас, балки АҚШнинг ҳужумкорлик ҳаракатлари тўғрисида бораётганлигини кўрсатди. Аммо Қўшма Штатлар иғвогарликдан иборат ана шу тадбирларни амалга оширишга уринганида ташвишга тушиб қолган жаҳон жамоатчилиги, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзоларининг кўпчилиги АҚШга ва Ғарбнинг бошқа делегацияларига жиддий тазйиқ кўрсатди.

Стивенсон жаноблари мана шундан кейин ўз ҳукуматининг кўрсатмасига биноан гапининг руҳини ўзгартириши керак эди. Унинг бугунги гаплари аввалги гаплардан фарқ қилади. Ғарбдаги иттифоқчилар мустақил иш кўрзётганликлари тўғрисида гапираётган бўлсалар ҳам, Вашингтон буюраётган йўлдан боришга мажбурдирлар. Ғарбий блок билан боғланмаган мамлакатларнинг вакиллари кеча блокада қонунга хилоф ҳаракат, дедилар. Улар Куба ўз мудофаасини ўзи зарур деб ҳисоблаган тарзда уюштириш ҳуқуқига эга эканлигини ёқлаб чиқдилар. Улар АҚШнинг агрессив ҳаракатларини ошкора қораладилар ва ўз номларидангина эмас, балки ҳарбий блоклар билан боғланмаган қирқдан кўпроқ мамлакат номидан ҳам гапирдилар. Уларнинг овози Қўшма Штатларни бундан кейинги тадбирлар тўғрисида ўйлаб кўришга мажбур этди. Стивенсон Совет Иттифоқини айблашга уринганида, барча делегатлар АҚШ ҳаракатларининг асоссиз ва иғвогарликдан иборат ҳаракатлар эканлигига эътибор бердилар.

Президент Кеннедининг 22 октябрдаги баёнотида Кубада ғарбий ярим шарга қарши ядро зарбаси бера оладиган базалар борлиги тўғрисида кейинги ҳафта ичида «аниқ фактлар»га эга бўлганлиги ҳақида гапирилган эди. Кеннеди «рад этиб бўлмайдиган биринчи далиллар»ни ўтган сешанба куни, яъни 16 октябрда олган. АҚШ президенти 18 октябрда, яъни «рад этиб бўлмайдиган фактлар»ни қўлга киритганидан икки кун кейин, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громикони қабул қилди. Нима учун у бу «рад этиб бўлмайдиган фактлар»ни СССР ташқи ишлар министрига тақдим этмади? Кеннеди нима учун у билан гаплашиб олишни истамади?

Шунинг учунки, деди В. А. Зорин, унинг қўлида марказий разведка бошқармасининг уйдирмаларидан бошқа ҳеч нарса йўқ. Рад этиб бўлмайдиган фактлар бўлганида, оддий мантиқ ҳам бу фактлар тақдим этилиши кераклигини кўрсатади. Бу, ҳозирги ташвишли пайтда давлатлар ўртасидаги муносабатлар тақозо этган нормал талабдир. Кеннеди 18 октябрда ҳеч қандай фактларни тақдим этмади, 22 октябрда эса АҚШ СССР кемаларини ботиради, деб эълон қилди. Ахир буни нормал муносабатлар деб бўладими? Бу қароқчиликдир, аммо бундай қароқчилик билан сиёсат юргизиб бўлмайди. Етарли тажрибага эга ва яхши хабардор бўлган Америка журналисти Липпман содир қилинган хато туғдирган хавфнинг қуйидагилардан иборат эканлигини бугун ёзди: президент Кеннеди пайшанба куни А. А. Громико билан учрашганида Кубада ракета қурилиши ҳақида ўз ихтиёрида маълумотларга эга бўлгани ҳолда шу маълумотларни А. А. Громикога тақдим этмади. Бу ҳол, деб ёзади Липпман, дипломатия методларидан воз кечишни кўрсатар эди. Стивенсон жаноблари, сиз бу ерда «тинч, осойишта дипломатия» тарафдориман деб айтмоқдасиз. Хўш, сизнинг дипломатиянгиз қаерда, ахир? Бу дипломатияни қаердан топиш мумкин? Бунинг устига, деди В. А. Зорин, Кеннеди А. А. Громико билан суҳбат вақтида Кубага қарши ҳеч қандай ҳаракатлар мўлжалланмаётганлигини ва Кубада ҳужум қуроллари йўқлиги ҳақидаги ахборотларга ишонаётганлигини айтди. Бу икки юзламачиликдир: Сиз ўз халқингизни, бутун жаҳонни алдамоқдасиз. Юқорида айтилган гаплардан шу нарса маълумки, деб сўзини давом эттирди В. А. Зорин, АҚШ ҳукумати тангликни қасддан кескинлаштирмоқда, атайлаб иғвогарлик йўлига ўтди. Ҳозирги пайтда эса АҚШ уйдирмалардан ташқари ҳеч қандай исбот-далил кўрсата олмаётир.

Аммо сиёсатни шу тариқа юргизиш мумкин эмас. Бу —ҳалокатли оқибатларга олиб келиши мумкин. В. А. Зорин Н. С. Хрушчевнинг Рассел мактубига берган жавоби Стивенсон томонидан нотўғри талқин қилинганлигини қатъий қоралади ва фош қилиб ташлади. В. А. Зорин бутун дунёда тинчликни сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш руҳи билан суғорилган бу жавобдан айрим парчалар ўқиб берди. Шундан кейин Совет Иттифоқининг вакили Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретари вазифасини ижро этувчи У Таннинг мактубига СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг жавобини ўқиб берди.

Иккинчи марта сўзга чиққан Стивенсон президент Кеннедининг СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан музокаралар олиб борган вақтда Америка дипломатияси ишлатган найрангларни оқлаш учун бирор жиддий далил келтира олмади.

Совет Иттифоқи вакили В. А. Зорин айтдики, Америка вакили АҚШ марказий разведка бошқармаси Кубага қарши тўқилган сохта фотосуратларни Бирлашган Миллатлар Ташкилотида бир вақтлар намойиш қилган эди. Аммо ана шу сохта фотосуратларни тез орада Америка матбуотининг ўзи фош қилиб ташлади. Бу фотосуратларнинг сариқ чақалик қиммати қолдими?— деб савол берди В. А. Зорин. Бир марта алдаган кишининг сўзига иккинчи марта ишонмайдилар. Мен сизнинг тўғрингизда шахсан яхши фикрда эдим, аммо афсуски, янглишибман. Менинг фикримча, деди В. А. Зорин, бу лавҳалар ва виставкаларнинг ҳаммаси АҚШнинг Хавфсизлик Кенгаши эътиборини АҚШнинг халқаро ҳуқуқни бузганлиги ва блокада қилганлиги тўғрисидаги энг асосий масалани қараб чиқишдан четга тортишга интилаётганлигини исбот этади. Блокада қилиш эса уруш актидир. Мен бу ишда сизларга эрк бериб қўйишни истамайман. В. А. Зорин Совет Иттифоқининг Баёнотида агрессор зарбасини даф қилмоқ учун СССРнинг ўз кучли ракеталарини ва ракета элтувчи воситаларни бошқа мамлакатларда, масалан, Кубада жойлаштириши учун эҳтиёж йўқлиги ҳақида айтилган гапларни эслатиб ўтди.

Зарбага учраган Стивенсон гапининг руҳини ўзгартирди ва Хавфсизлик Кенгашига «бизнес»га —ишга киришишни таклиф этди. Тинчликни сақлаб қолишга ҳаракат қилмоқ керак, биз шундай қилишга тайёрмиз, деди у. Хрушчев ва Кеннедининг У Танга жавобларини табриклаган Бирлашган Араб Республикаси ва Гана вакилларининг таклифига мувофиқ, Хавфсизлик Кенгаши шу билан ўз мажлисини тамомлади.

КЕННЕДИНИНГ У ТАНГА ЖАВОБИ

НЬЮ-ЙОРК, 26 октябрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретарининг вазифасини бажарувчи У Тан президент Кеннедига мурожаат қилиб, унга Кубага бораётган кемаларни кўздан кечиришни назарда тутувчи «карантин чораларини» тўхтатиб туриш ва Кариб денгизи районидаги аҳволни нормаллаштириш мақсадида музокаралар бошлаш кераклигини айтган эди. Хавфсизлик Кенгашининг кеча кундузги мажлисида АҚШ вакили Стивенсон президент Кеннедининг У Танга юборган жавоб мактубини ўқиб берди. Сиз ўз мактубингизда, дейилади Кеннедининг жавобида, баъзи фикрларни айтибсиз ва қониқарли битимга келиш мумкинми эканлигини аниқлаш мақсадида дастлаб музокаралар олиб боришни таклиф қилибсиз. Элчи Стивенсон шу масалаларни сиз билан ошиғич равишда муҳокама қилишга тайёр.

Жазоир. Мамлакатда 4 минг гектарга яқин ерда токзор бор. Суратда: Тлемсен яқинида узум узилмоқда. Бу ерда баъзи бир қийинчиликларга қарамасдан мўл ҳосил етиштирилди. Ёш миллий давлат қишлоқ хўжалик ишчиларининг меҳнати учун илгари мустамлакачилар тўлаганига нисбатан уч баравар ортиқ ҳақ тўламоқда.

АДН—ТАСС фотоси.

Пойтахтдаги 73-мактабнинг 6-синф ўқувчилари биология фанини ҳам жуда севиб ўрганишмоқда. Улар мактаб участкаларида турли хил ўсимликлар ўстириб, уларни меҳр билан парвариш қилишади. Олтин куз келгач, ўсимлик баргларидан гербарийлар тўплашади. Суратда: (чапдан) Ф. Ортиқова, М. Нажимова ўз альбомларини янги гербарийлар билан бойитишаяпти. В. Салов фотоси.

ПЛАНЕТАЛАРГА САЁҲАТ

АПН

Жасур совет космонавтлари Андриян Николаев ва Павел Поповичларнинг группа бўлиб зафарли учишлари космонавт учувчиларга миллионлаб километрлар билан ўлчанган масофалар ҳам ҳеч гап эмаслигини кўрсатди.

Космонавтлар Қуёш системасидаги планеталарга космик кемаларни бошқариб борадиган пайт яқинлашмоқда.

Бундай учишлар кандай қилиб амалга оширилади? Космик кемалар қандай траекториялар бўйлаб учади?

Планеталараро трассалар бўйлаб кемаларнинг ҳаракат қилишининг кўпгина масалалари кема белгиланган пунктга — Венера, Марс ёки Юпитерга учишидан қатъий назар, бир хилдир.

Планеталараро учишнинг ҳар қандай траекториясини шартли равишда бир неча бўлакларга ажратиш мумкин. Учиш давомида ҳаракат йўналишининг ўзгариши программада кўзда тутилмаган бўлса, траекторияни икки бўлакдан: актив (старт) ва пассив (инерция) бўлакларидан иборат дейиш мумкин. Траекториянинг актив бўлагида планеталараро кеманинг двигателлари ишлаб туради. Ҳозирги замон ракеталари учун актив бўлакнинг узунлиги бир неча юз километрга етади Бу масофа учиш траекториясининг узунлигига нисбатан жуда камдир. Ракетасозликнинг ривожлана бориши билан актив бўлакнинг узунлиги орта боради, мослаб турувчи приборлар эса ҳар қандай пайтда учиш траекториясини тўғрилаб, уни илгари мўлжалланган траекторияга яқинлаштиришга имкон беради.

Келажакда космик йўлнинг ҳар қайси участкасини космонавт саёҳатчиларнинг хоҳиши билан актив бўлакка айлантириш мумкин. Актив бўлак узунлигини ошириш масаласи электр реактив двигателларнинг яратилиши билан боғлиқдир.

Планеталараро кема Ердан кўтарилиши учун даставвал унинг тортиш кучини енгиш зарур. Бунинг учун кўп босқичли ракета двигателлари планеталараро кемага секундига камида 11200 метр тезлик бериши лозим. Бу тезлик — Ернинг иккинчи космик тезлигидир. Бошқа планеталарга учганда бу тезлик бошқача бўлади. Масалан, агар планеталараро кема Марсда бироз бўлганидан сўнг Ерга қайтадиган бўлса, бунда кеманинг тезлиги секундига камида 5090 метр бўлиши керак. Юпитер учун иккинчи космик тезлик эса секундига 60200 метрга тенгдир.

Мана, учишнинг актив бўлагидан ҳам ўтиб бўлинди. Ракетанинг двигателлари ишдан тўхтайди. Йўлнинг пассив бўлаги бошланади. Космик кема оддий осмон жисмига айланади. Дастлабки кема унча узоқ давом этмаган вақт давомида (3-4 сутка) планетамизнинг тортиш доирасида (Ер тортиш доирасининг радиуси бир миллион километрга яқиндир) ҳаракат қилади. Бу бўлакда космик кеманинг ҳаракатига таъсир қилувчи куч Ернинг тортиш кучидир. Лекин Ердан узоқлаша борилган сари Қуёшнинг тортиш кучи ортади

Планеталарга олиб борадиган йўлнинг энг катта бўлагида космик кема қуёшнинг йўлдошига айланади. Шу билан бирга кеманинг ҳаракат йўлида унга таъсир қилувчи бошқа ҳамма кучларни ҳам ҳисобга олиш лозим: планеталараро траекторияларни аниқ ҳисоблаб чиқишда бошқа планеталарнинг тортиш кучини ҳам, планеталар атмосферасининг қаршилигини ҳам, ёруғлик босимини (айниқса планеталараро кема кўндаланг кесимининг майдони катта бўлганда) ва бошқа кўпгина факторларни ҳам аниқлашга тўғри келади. Бундай мураккаб масалани ечишда космос тадқиқотчиларига тез ҳаракат қиладиган электрон-ҳисоблаш машиналари ёрдам беради.

Қуёш системасидаги планеталарга Ердан туриб учишни ҳар хил космик трассалар орқали амалга ошириш мумкин. Масалан, Венерага энг яқин йўл билан (40 миллион километр) 25 суткада учиб етиш мумкин. Лекин бунинг учун амалда космик аппаратурага жуда катта — чамаси секундига 42 километр тезлик бериш зарур. Венерага траектория бўйича энг кам бошланғич тезлик билан ҳам учиб бориш мумкин, лекин бу ҳолда учиш анча вақт давом этади. Бунда Венерага фақат 146 суткада етиш мумкин.

Ҳозирги замон ракеталари ёрдамида Юпитерга учиб бориш учун бир неча йиллар керак бўлади. Космик йўлларнинг назарий жиҳатдан хилма-хиллиги ва ракета двигателларининг кучларини ҳисоблаб чиқиш олимлар олдида оптимал, яъни энг қулай траекторияларни танлаш масаласини қўйди. Энергия сарфлаш нуқтаи назаридан қуёшга яқин планеталар (Венера ва Меркурий)га учиб боришни «қуйи бирикмалар» деб аталадиган жойлар яқинида амалга ошириш қулайдир. «Ташқи» планеталар — Марс ва Юпитерга учишни эса қарши туришлар даврида, яъни Ер Қуёш билан планета орасида туриб қолган вақтда амалга ошириш мумкин.

Космик саёҳатларни муваффақиятли ҳал қилиш проблемаси мословчи приборлар ва астрономик кузатишларнинг аниқлигини ошириш билан боғлиқдир. Ҳисоблашларда шу нарса аниқландики, космик кеманинг бошланғич тезлик йўналиши 0,1 градусга оғиши космик кемани белгиланган планетадан 600000—1000000 километр узоқлашувига олиб келади. Бу планеталараро кемаларга ўрнатиладиган ва жуда аниқ ишлайдиган мослаш приборлари мавжуд бўлгандагина космосдаги яқин планеталарга узоқ давом этадиган саёҳатларни бехатар амалга ошириш мумкинлигини кўрсатади.

Планета сатҳи ва унинг атмосферасидаги шароитлари ҳақида тўлиқ маълумотларга эга бўлганимиздагина одамнинг Қуёш системасининг бошқа планеталарига учиб боришига имконият туғилади.

Евгений ГРЕБЕНИКОВ,
Владимир ДЕМИН,
физика-математика фанлари кандидатлари.

БАЙРАМ СОВҒАЛАРИ

Кончилар шаҳри Олмалиқда болалар муассасалари кўплаб қурилмоқда. Бундан бир ой илгари 100 ўринли болалар яслиси қурилиб, кичкинтойлар ихтиёрига берилган эди.

Шаҳарлик бинокорлар Улуғ Октябрь байрами олдидан жажжи ўғил-қизларга яхши совғалар ҳозирлашаяпти. Бинокорлар байрамолди меҳнат вахтасида ишлаб ясли-боғча комбинатини қуриб тамомламоқдалар. Бу комбинат улуғ байрам арафасида меҳнаткашларнинг 150 фарзандини ўз бағрига олади.

Олтинтопган қўрғошин-рух комбинати корхона ишчилари фарзандларига байрам туҳфаси тайёрлаяпти. Корхона ихтиёридаги иккита бино болалар муассасасига айлантирилади. Шаҳар геология-разведка экспедицияси бошқармаси 70 ўринли болалар боғчасини қуриб тамомлади. Шунингдек, шаҳар ижроия комитети 50 ўринли боғча қуришга киришди.

А. АКБАРОВ.

Қисқа сатрларда

★ **Янгийўл.** «Коммунизм» колхозининг Навоий номли участкаси билан «Маданият» участкаси ўртасида янги текис йўл очилди.

А. Қорабоев.

★ **Чиноз.** 123-автобаза очган шофёрлар курсини 31 киши битириб чиқиб, шоферлик гувоҳномасини олдилар.

М. Миршарипов.

★ **Тошкент.** А. С. Пушкин номли ва М. Горький номли паркларда, «оқ олтин» тахтаси қўйилган. Унда республикада пахта тайёрлашнинг бориши ҳақидаги маълумотлар кунда кўрсатиб турилаётир.

Ю. Ахроров.

ЕР ҚИМИРЛАДИ

Кеча эрталаб соат 6.02 минутда Тошкентда ер қимирлади. «Тошкент» сейсмик станциясининг берган маълумотига қараганда ер қимирлашнинг кучи 4 баллга яқин бўлган. Ер қимирлаш эпицентри Тошкентнинг ғарби-шимолий томонида, шаҳардан 15 — 20 километр узоқдадир. Эпицентр координатлари кучли станциялар берган маълумотлар бўйича аниқланмоқда.

ФУТБОЛ

КИМ ЧЕМПИОН БЎЛАРКИН?

Мамлакат чемпиони номини олиш учун курашаётган футбол командалари финалнинг биринчи даврасини тугатдилар. Бу даврадан Москванинг икки командаси — «Динамо» ва «Спартак» «қоқилмасдан» ўтди. Улар 12 имкониятдан 10 тадан очко тўплашди. Натижада ЦСКА, Тбилиси ва Киевнинг «Динамо» командалари пешқадамликни қўлдан бериб қўйдилар.

«Пахтакор» ҳам кучлилар сафига бекорга кирмаганлигини исботлади. Ҳамшаҳарларимиз олти ўйиндан 8 очко олдилар. Шуниси қувончлики, бу очколардан 6 таси бошқа шаҳарларда қўлга киритилди.

Олтин медалнинг биринчи даъвогари ҳозирча Москва динамочилари бўлиб турибди. Бу команда рақибларидан уч очко ўзиб кетди. Москва спартакчилари, Киев ва Тбилиси динамочиларининг имкониятлари ҳам чакки эмас. Қайси коллективнинг чемпион бўлиши мазкур командаларнинг иккинчи давра ўйинларини қандай ўтказишига боғлиқ бўлиб қолди.

Иккинчи давра олдидан командаларнинг турнир жадвалидаги ўрни қуйидагича:

	О.	Т.
«Динамо» М.	23	21—10
«Спартак» М.	20	24—17
ЦСКА	20	19—13
«Динамо» К.	19	28—21
«Динамо» Тб.	19	22—17
«Пахтакор»	17	18—24
«Торпедо» М.	16	24—17
«Шахтер»	16	17—19
СКА	14	18—23
«Зенит»	10	24—25
«Нефтяник»	10	14—30
«Молдова»	8	14—27

Бугун тошкентликлар «Зенит» командаси билан мусобақалашадилар.

Пахта ортган машина
Елдай учар хирмонга
Кузовидан «оқ олтин»
Сочилади ҳарёнга.

Ишёқмасга қўл келди
Аҳволига бир қаранг.
Тўкилган пахталарни
Теришда «уста фаранг».

Н. Меламед чизган сурат.

ДАНГАСА

Унга дам олмоқ учун доим салқин жой бўлса,
Ёғлиқ палов ва қаймоқ, ширин-шакар чой бўлса,
Ул умрини ўтказса худди шундай йўсинда
Иш ҳам, қиш ҳам бўлмаса, ёз ўн икки ой бўлса.

Икром СУЯРҚУЛОВ.

САЛОМНОМА

Ушбу нома Чиноз районининг Вревский станциясидаги Куйбишев маҳалласининг 10-уйида турувчи ҳурматли ва муҳтарам Ҳадича опа Саломовага тегсин.

Мен сизни кейинги кунларда андак ҳаловатингиз бузилибди деб эшитгач кўп ташвишландим, озор чекдим. Баъзибир кишилар сиздай бечорани кўришолмай «ғийбат» қилиб юришган эмиш. Наҳотки у «ноинсофлар» сиз каби бир «мушфиқ» ва «муштипар» аёлга тил текизсалар.

Сизни умри бино бўлиб ишламаган дейишибди. Шу ҳам гапми, сиз ишламасангиз бировларга нима, кунингиз ўтмаяптими. Ишқилиб қозонингиз қайнаб турибдику. Бировлар ишлаб кун кўради, сиз бўлса ишламай. Ишламаган тишламайди деган гапга сиз ишонмайсиз. Ахир ишлаганлар бир тишласа, сиз икки тишлаяпсизку. Ахир сиз ишлаганлардан кам эмассизку.

Дунёда «ичи қора», «ғаразгўй», одамлар кўп экан. Бўлмаса хўкиз олиб, хўкиз сўйиб сотганингиз билан нима ишлари бор эди.

Поселка Советига бориб ўнта қўйингиз борлигидан тонибсиз деб эшитдим Тониб яхши иш қилибсиз. Бўлмаса магазинлардан нон олиб, қўйларни бўрдоқига боқаяпти деган гапга қолардингиз.

Лекин бу гапларни қўзғалиб кетишига бир чеккаси ўзингиз ҳам айбдор. Бўлмаса етти ярим сотиҳлик ҳовлингиз, данғиллама уй-жойларингиз борлигини, ортиқча уйларингизни ижарага қўйиб ижарахўрлик қилаётганингизни, мол олиб, мол сўйиб сотаётганингизни, ўнта қўйни бўрдоқига боқаётганингизни ким биларди?

Қўйларингизни кундуз кунлари қишлоқ подачиси Полковниковага боқтирар экансиз. Сиз посёлка советига бориб, қўйим йўқ деб қасам ичиб тонибсиз-ку, уйингизда ижарага ўтирганларни, подачини, маҳалла-куйдагиларнинг оғизларини яхшилаб ёпмабсиз. Ахир ойни этак билан ёпиб бўлмайдику. Шунга қолганда бироз хом ўйлабсиз.

Айтганча, сизнинг ҳамкасабангиз Гоголь кўчасида турувчи Марусахон Маҳмудова ҳақида ҳам анча гап-сўзлар бор. Унинг эри бозорда тарозибон экан Лекин ўзи ёш, боласи бўлмаса ҳам ҳеч ерда ишламайди, нуқул товуқ олиб, товуқ сотар, тухум олиб Тошкентда пуллар экан деган гаплар юрибди. Ўзингизга маълум, бу аёл савдогарликни ўзига касб қилиб олган. Кўп кишилар уни текинхўр дейишар экан. Бу албатта кўришолмаган кишиларнинг гапи.

«Муҳтарам, кўп иззат-ҳурматли» Ҳадича опа. Зинҳор-зинҳор эҳтиёт бўлинг. Ҳамкасабангиз Марусахонни ҳам огоҳлантириб қўйинг. Оёғини авайлаброқ боссин. Сизлар атрофдаги кишилардан эҳтиёт бўлсаларингиз бас. Вревский посёлка Совети ҳам, милиция бўлимидагилар ҳам сизларга чора кўришаолмайди.

Салом билан: «УРТУҚМОҚ».

Финкеллар „қуён" бўлди

— Роман Александрович-а? Йўғ-э, келганда ваъдалари бошқача эди-ю. Наҳотки киши билмас кетиб қолса?

Ҳа, кетиб қолибди, тўғрироғи «қуён» бўлиб кетибди. Келинг, сиз ҳам «ким кетибди, нимага кетибди» деб тушунолмай ўтирманг-да, ўзимиз қисқа қилиб сўзлаб бера қолайлик.

Бундан роса икки йил бурун Бекобод шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимига бир ҳушқомат йигит кириб келди.

— Роман Александрович Финкель, — ўзини таништирди меҳмон, — олий маълумотли ёш мутахассисман, ишга шу ерга юборишди.

— О, жуда соз, сиздек малакали врачларга муҳтожмиз, марҳамат! — Уни қучоқ очиб кутиб олишди. Врач-патанатом қилиб ишга тайинлашди. Маош, турар-жой ҳаммаси жойида, зарур шароитлар яратиб берилди.

Орадан қиска вақт ўтгач, бизнинг Финкель партия аъзолигига кандидат қилиб кабул қилишларини сўраб ариза берди. 1960 йилнинг декабрь ойида партия кандидатлигига қабул қилинди.

— Коммунистнинг вазифаларини биласизми? — сўрашди ундан бюрода.

— Билганда қандай, — Финкель партия аъзосининг вазифаларини бирма-бир санаб берди, — партия солдатиман, партия қаерга юборса, ўша ерда хизмат қиламан, — қўшиб қўйди у.

Мана. 1962 йилнинг февраль ойида эса уни КПСС аъзоси қилиб қабул қилишди. Унга юксак ишонч билдиришди.

Ана энди бизнинг Финкель Бекободда тургуси келмай қолди. Энди у пойтахтда каттароқ лавозимни эгаллаш пайига тушди.

— Бу ердан кетмаган номард! Қасам ичди у. Шундан сўнг Бекободдан силжишнинг турли вариантларини ўйлаб кўрди. Ниҳоят, қуйидаги вариантни танлаб, кўзлаган мақсадига эришди.

Меҳнат отпускасини олиши билан оёғини қўлга олиб республика бош суд-медицина экспертизаси бюросига югурди. Ўртоқ Шахобутдинов ҳузурига кирди, кўз ёши қилиб, ҳасратидан чанг чиқариб юборди.

Ўртоқ Шахобутдиновнинг ҳам кўнгли юмшаб кетди. Финкельнинг елкасига қоқиб деди:

— Қайғурманг жигарим, сизни Тошкентга олиб келамиз. Истеъдодингизни шу ерда намойиш қиласиз.

Буйруқ ҳам ёзилди. Финкель республика бош суд-медицина экспертизаси бюросига ишга қабул қилинди. Иш осонгина битди. Энди партия учетини бир амаллаб Бекободдан кўчириш керак.

Бизнинг Финкель дарҳол Бекобод шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими бошланғич партия ташкилотига ариза ёзди. Аризада у икки жойда ишлай олмаслиги, шунинг учун партия учетини Тошкентга юборишларини сўради.

Ана шундан сўнг бекободликлар Финкельнинг ҳайр-маъзурни насия қилиб «қуён» бўлганлигини билишди.

Аслини олганда у жуфтакни ростлаб «қуён» бўлишни акаси Адольф Финкельдан ўрганди. Адольф ҳам Бекободдан худди шу тахлитда силжиган.

Шундай қилиб, Бекобод шаҳар партия комитетининг хабари бўлмагани ҳолда коммунист-врач Финкель айрим раҳбар ўртоқларнинг ҳомийлигида Тошкентда олиб қолинди. Финкель бўлса кўра била туриб КПСС Марказий Комитетининг коммунистларни бир партия ташкилотидан бошқасига кўчириш тартиби ҳақидаги инструкциясини қўпол равишда бузди.

Лекин ишга юқори партия органлари аралашгач, воқеа бошқача тус олди. Лавозимлари юқорида зикр қилинган ўртоқ Шахобутдинов эркатой Финкелни Бекободга қайтариш ҳақида буйруқ беришга мажбур бўлдилар.

Демак, иш ҳал бўлиптида, деб ўйламанг яна. Йўқ, ҳал бўлгани йўқ. Чунки Финкель буйруқни бажаришни ҳаёлига ҳам келтирмаётир. У Бекободга қайтгач бир соат турдида «Бу ерда ишлашга хотиним кўнмаяпти» деб ғизиллаганича Тошкентга қайтди. Шундан бери қорасини кўрсатмайди. Агар ўзбошимчалик билан Тошкентга «перевод» қилинган Финкель суруштирилмаганда эди, шубҳасиз «қор ёғиб, излар босилиб кетган» бўларди.

Узунқулоқ гапларга қараганда у шу кунларда «қўрқоқ олдин мушт кўтарар» қабилида иш тутиб ўзи сингари Бекободдан «перевод» қилинган рафиқаси билан бизни Тошкентда ишлатишмаяпти деб у ёқ. бу ёққа шикоят қилиб юрган эмиш.

Лекин у шикоят қилиб овора бўлмаса ҳам бўлаверади, чунки Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш Министрлигидаги пушти-паноҳлар бу ёғини тўғрилиб қўйишди. Унинг рафиқасини шаҳардаги 15-касалхонага ишга жойлашди. Хотинига иш топиб беришгач эрини ҳам шу ерда олиб қолишади-да...

Н. НАСИМОВ.
С. ТОХИРОВ.

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Эрталаб Тошкентда 4—6, областда 2—7, кундузи Тошкентда 14—16, областда эса 13—18 даража иссиқ бўлади.

ТОШКЕНТ ОБ-ҲАВО БЮРОСИ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

Телевизор

28 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 12.00 — **Физкультура билан шуғулланинг,** 12.20 — **Субҳисалом сизга, оқ қорли тоғлар** (ёшлар учун очерк).

Рус тилида: 12.40 — **Тинчлик сафари** (болалар учун мультипликацион фильм), 12.50 — **Ханжар** номли бадиий фильм, 18.00 — **Ленин комсомоли ташкил топган кунга** бағишланган эшиттириш, 18.30 — **Ҳавас келтирадиган пишлоқ** (болалар учун мультипликацион фильм), 18.40 — **Ҳафталик телехроника,** 18.50 — Совет Иттифоқининг кучли теннисчилари студиямизда, 19.10 — **Киножурнал ва Сейм тошади** номли бадиий фильм, 20.35 — **Опереттalardan парчалар.**

Ўзбек тилида: 21.05 — **Аёллар, сизлар учун** (телевизион очерк), 21.20 — **Ҳафталик телехроника,** 21.30 — **Лирика кечаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА:

Ўзбек тилида: 19.30 — **Тошкент янгиликлари,** 19.40 — **Аср бошларида** номли бадиий фильм.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/Х да эрталаб **Этик кийган мушук,** кечқурун **Кулган киши,** 30/Х да **Кармен.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/Х да кундуз **Ҳамза,** кечқурун **Тобутдан товуш,** 30/Х да **Гамлет.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/Х да кундуз **Зарафшон қизи,** кечқурун **Қўзи булоқ,** 29/Х да **Икки билагузук.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 28/Х да кундуз соат 1 яримда Музика лекторийсининг очилиши — Мактаб музика абонементи бўйича 4, 5, 6-синф ўқувчилари учун **«Яхши музика ва қўшиқ ҳақида суҳбатли концерт.**

28/Х кеч соат 8 да **Концерт.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 28/Х кеч соат 8 да Ўзбек давлат эстрадаси солисти **Фахриддин Умаров** концерти.

30/Х да **Концерт.** Ўзбекистон халқ ҳофизи **Маъмуржон Узоқов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Муҳаммаджон Мирзаев, Пўлатжон Раҳимов, Учқун Ғаниев** ва солистлар қатнашади. Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Марите — «МИР» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 12 ва кеч соат 8 да).

Ҳийлагар Петр — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Гекльберри Финн саргузаштлари — «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва 2 да).

Телефонистка — «ИСКРА» (3-залда, кеч соат 8-20 ва 10-20), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Румянцев иши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 4 да).

Етти азамат (кундуз ва кечқурун), **Карнавал кечаси** (кеч соат 10 да) — «ВАТАН».

Симладаги севги — НАВОИЙ номли (кеч соат 5 ва 9 яримда).

Жиноятчининг қасами — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Борск устида қора булутлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 4 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 7 ярим ва 9 да)

Симладаги севги — НАВОИЙ номли.

Гекльберри Финн саргузаштлари — «ФЕСТИВАЛЬ».

Телефонистка — ТЕЛЬМАН номли.

ЧП (Фавқулодда ҳодиса, иккинчи серия) — «САЛЮТ».

Ҳийлагар Петр — ПУШКИН номли.

Кинофильмлар прокати Ўзбекистон конторaси

КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНИДА КЎРСАТИШ УЧУН

янги бадиий фильмлар чиқаради

ЯНГРА, БАРАБАН!

Сценарий авторлари — **Сергей Ермолинский, Александр Хмелик.**

Постановкачи режиссёр — **Алексей Салтиков.**

Операторлар — **Г. Цекавий, В. Якушев.**

Ролларда:

А. Криченков, Л. Слепнева, А. Демьяненко, Т. Конюхова, В. Покровский, С. Крамаров, Б. Новиков ва бошқалар қатнашади

«Мосфильм» киностудияси ишлаган.

ЁВВОЙИ ИТ ДИНГО

Венециядаги 1962 йилги XIV Халқаро фестивалида фильмга бош мукофот — «Гран при» мукофоти берилди. Р. Фраерманнинг «Ёввойи ит Динго» ёки «Биринчи севги қиссаси» деган повести асосида ишланган.

Сценарий автори — **А. Гребнев.**

Постановкачи режиссёр — **Юлий Карасик.**

Бош оператор — **В. Фастович.**

Ролларда:

Галина Польских, В. Особик, Т. Умурзоқов, А. Родионова, Н. Тимофеев, И. Кондратьева, Т. Логинова, Н. Радченко, А. Павличева ва бошқалар қатнашади. «Ленфильм» киностудияси ишлаган.

ҚИЗИЛ АСКАР ҚИЗ

НОМЛИ КИНОПОВЕСТЬ.

Сценарий автори — **Лян Синь.**

Режиссёр — **Се Цзинь.**

Оператор — **Шень Си-линь.**

ХХРнинг «Тяньма» киностудияси ишлаган.

Профессор Хегер хатоси

Сценарий автори — **Эгон Гюнтер.**

Режиссёр — **Лутц Кёлерт.**

Германия Демократик Республикасининг «ДЕФА» киностудияси ишлаган.

ОҒИР ЖАЗО

(Манфред Грегорнинг «Кўприк» деган романи асосида ишланган)

Сценарий авторлари — **Михаэль Мансфельд, Карл-Вильгельм Вивье, Бернхард Викки.**

Режиссёр — **Бернхард Викки.**

Германия Федератив Республикасининг «Фоно-фильм» киностудияси ишлаган.

Кураш кўча, 17-уйда турувчи **Рўзиқул Маликовнинг** Каттабоғ кўча, Атиргул проезд, 50-уйда турувчи Мапират Маликовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Орджоникидзе район, «XXI партсъезд» совхозининг 4-бўлимида турувчи **Юсуп Жонзоқовнинг** шу ерда турувчи Ширмон Жонзоқовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Орджоникидзе район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлимлари — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлимлари — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.
Р. 04666. Нашр. Г. 1711.